

Analýza a řízení finančních rizik podniku

Radka Baumrukrová

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Radka Baumrukrová**
Osobní číslo: **L12017**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza a řízení finančních rizik podniku**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte teoretické pojednání k problematice analýzy a řízení finančních rizik podniku.
2. Analyzujte finanční rizika a jejich řízení ve vybraném podniku.
3. Vymezte problematické oblasti a navrhněte opatření na zlepšení stavu podniku.
4. Zhodnoťte navržená opatření a naplnění cíle bakalářské práce.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] HNILICA, Jiří a Jiří FOTR. Aplikovaná analýza rizika ve finančním managementu a investičním rozhodování. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 262 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2560-4.

[2] VLACHÝ, Jan a Jiří FOTR. Řízení finančních rizik. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, c2006, 256 s. Expert (Grada). ISBN 80-867-5456-1.

[3] SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 483 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4644-9.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce:

6. února 2015

Termín odevzdání bakalářské práce:

16. května 2015

V Uherském Hradišti dne 20. února 2015

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

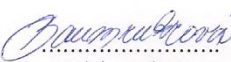
- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti

dne 11. 5. 2015

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Předmětem této bakalářské práce je *Analýza a řízení finančních rizik podniku*. Cílem bakalářské práce je pomocí zvolených metod analyzovat finanční rizika, kterým společnost podléhá, a navrhnout opatření vedoucí ke snížení těchto rizik. Bakalářská práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část práce obsahuje základní pojmy, je zde vysvětlena podstata rizika, jeho analýza a řízení, dále pojednání o finanční analýze, z níž se při analyzování finančních rizik vychází, a o finančních rizicích. V praktické části práce je po krátkém představení analyzovaného podniku nejprve provedena SWOT analýza podniku, která poukazuje na jeho silné a slabé stránky, dále finanční analýza na základě účetních výkazů, a poté následuje analýza finančních rizik a vyhodnocení zjištěných skutečností. Bakalářská práce je zakončena návrhem opatření vedoucích ke snížení finančních rizik.

Klíčová slova: riziko, finanční riziko, analýza rizika, řízení rizika

ABSTRACT

The subject of this thesis is *Financial risk analysis and management in a company*. The aim of the thesis is to analyse the financial risks which the company is liable for and to suggest measures directed to decrease such risks using selected methods. The thesis consists of a theoretical and a practical part. The theoretical part contains some basic terms and explains the essence of a risk, its analysis and management. It also deals with the question of financial analysis which is crucial for the analysis of financial risks, and about financial risks themselves. In the practical part, after a brief presentation of the analysed company, the SWOT analysis of the company, which highlights its strong and weak points is provided, well as a financial analysis on the basis of account statements, and analysis of the financial risks. Finally, the evaluation of discovered facts is presented. The thesis is concluded by a suggestion of measures directed at decreasing the financial risks.

Keywords: risk, financial risk, risk analysis, risk management

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. et Ing. Jiřímu Konečnému, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce, za odborné vedení, cenné rady, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnoval.

Dále bych chtěla poděkovat vedení a pracovníkům analyzovaného podniku, kteří mi poskytli podklady nezbytné ke zpracování bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ÚVOD DO ANALÝZY RIZIK	12
1.1 ZÁKLADNÍ POJMY ANALÝZY RIZIK.....	12
1.2 OBECNÝ POSTUP ANALÝZY RIZIK	16
1.3 METODY ANALÝZY RIZIK	17
1.3.1 Kvalitativní metody.....	17
1.3.2 Kvantitativní metody.....	18
1.3.3 Kombinované metody	18
2 TEORETICKÉ ZÁKLADY FINANČNÍ ANALÝZY	19
2.1 ÚČEL FINANČNÍ ANALÝZY	19
2.2 METODY, UKAZATELE A POSTUPY FINANČNÍ ANALÝZY	19
3 FINANČNÍ RIZIKA	21
3.1 KREDITNÍ RIZIKO.....	21
3.2 TRŽNÍ RIZIKO.....	22
3.3 LIKVIDNÍ RIZIKO.....	24
4 ŘÍZENÍ FINANČNÍCH RIZIK	27
4.1 ZÁKLADNÍ ZPŮSOBY ŘÍZENÍ RIZIK	27
4.1.1 Zajištění rizik	27
4.1.2 Finanční krytí rizik	28
4.1.3 Diverzifikace	28
4.2 ŘÍZENÍ RIZIK V PRAXI	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
5 PŘEDSTAVENÍ ANALYZOVANÉHO PODNIKU	31
6 SWOT ANALÝZA PODNIKU	32
7 FINANČNÍ ANALÝZA PODNIKU POMOCÍ POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	36
7.1 UKAZATELE LIKVIDITY	36
7.2 UKAZATELE RENTABILITY.....	38
7.3 UKAZATELE AKTIVITY.....	39
7.4 UKAZATELE ZADLUŽENOSTI.....	41
7.5 SROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ FINANČNÍ ANALÝZY S PODNIKY SE STEJNÝM PŘEDMĚTEM PODNIKÁNÍ	43
7.6 VYHODNOCENÍ FINANČNÍ ANALÝZY	45
8 ANALÝZA FINANČNÍCH RIZIK PODNIKU	47
8.1 STANOVENÍ HRANICE ANALÝZY RIZIK A IDENTIFIKACE AKTIV.....	47
8.2 ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH AKTIV.....	47
8.3 SESKUPENÍ AKTIV	56
8.4 IDENTIFIKACE HROZEB	57
8.5 VYHODNOCENÍ ANALÝZY FINANČNÍCH RIZIK	58
8.5.1 Vyhodnocení úvěrového rizika	58

8.5.2	Vyhodnocení úrokového rizika	59
8.5.3	Vyhodnocení likvidního rizika.....	59
9	NÁVRH OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ PROBLEMATICKÝCH OBLASTÍ.....	61
9.1	ŘÍZENÍ POHLEDÁVEK PO SPLATNOSTI	61
9.1.1	Platební podmínky a smluvní pokuty.....	61
9.1.2	Skonto	62
9.1.3	Faktoring a forfaiting	62
9.2	ŘÍZENÍ ZÁVAZKŮ PO SPLATNOSTI	63
9.2.1	Započtení pohledávek a závazků	63
9.2.2	Zpětný leasing strojů a zařízení.....	63
	ZÁVĚR	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	67
	SEZNAM OBRÁZKŮ	70
	SEZNAM TABULEK.....	71
	SEZNAM PŘÍLOH.....	73

ÚVOD

Problematika řízení rizik je v dnešní době značně aktuální. Pojem riziko je denně skloňován nejen v podnikatelském či tržním prostředí, ale dostává se stále více do povědomí společnosti jako celku. Již z definice podnikání je zřejmé, že se jedná o činnost prováděnou za účelem dosažení zisku, proto by mělo být v zájmu každého subjektu vstupujícího na trh nejen zisku dosahovat, ale zajímat se také o dosažení dlouhodobé finanční stability. Z tohoto důvodu není radno analýzu rizik podceňovat, ba naopak, je více než vhodné pravidelně zkoumat a porovnávat dosažené výsledky s výsledky z předchozích analýz, a pokud možno porovnávat tyto i s konkurencí, a v případě výskytu možných negativních výsledků se je snažit eliminovat.

Cílem této bakalářské práce je pomocí zvolených metod analyzovat současnou finanční situaci vybraného podniku a následně vytvořit návrh opatření vedoucích ke snížení stávajících i potenciálních finančních rizik ve zjištěných problematických oblastech, jimiž je, případně by mohl být, podnik ohrožován.

Zejména v rámci zachování finanční stability a pozice na trhu je příhodné znát možná finanční rizika, která mohou subjekt ohrožovat a působit značné problémy, v konečném důsledku může dojít až k jeho zániku. Toto se týká především schopnosti podniku dosahovat zisku, tedy rentability, a schopnosti dostát řádně a včas svým závazkům, tzv. likvidity.

Tato bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. Teoretická část práce obsahuje pojednání o základních pojmech, postupech a metodách analýzy rizik, resp. analýzy finančních rizik, jež jsou předmětem bakalářské práce, a také krátké seznámení s podstatou finanční analýzy podniku a jejími metodami a ukazateli. Značný rozsah v této části zaujímají základní typy finančních rizik a možné způsoby jejich řízení.

Ke zpracování bakalářské práce a naplnění jejích cílů jsou v praktické části využity metody finanční analýzy, které poskytují základní informace o finanční situaci podniku, konkrétně se zaměřením na analýzu pomocí poměrových ukazatelů, jako jsou ukazatele likvidity, rentability, aktivity a ukazatele zadluženosti. Údaje a data, na jejichž základě je finanční analýza provedena, jsou získány z účetních závěrek a interních účetních výkazů podniku, zejména pak z rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Také je zde pro doplnění představy o postavení podniku na trhu provedena stručná SWOT analýza.

Po provedení finanční analýzy, která naznačuje slabá místa v hospodaření podniku, je následující kapitola věnována aplikaci kvalitativních metod analýzy rizik se zaměřením na analýzu finančních rizik, kterým společnost podléhá.

Poslední kapitola bakalářské práce je zaměřena na návrh opatření, která mohou pomoci ke zlepšení problematických oblastí, a vést tak ke snížení finančních rizik, jež mohou ohrožovat existenci analyzovaného podniku.

Z důvodu, že mi vedení podniku poskytlo k vypracování této bakalářské práce informace, které jinak nejsou veřejně dostupné, a proto, aby práce mohla být využitelná pro analyzovaný podnik, akceptuji přání vedení o zachování anonymity. Vzhledem k tomu v kapitole, kde se běžně uvádí představení analyzovaného subjektu, zde zmiňuji pouze jeho základní charakteristiku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚVOD DO ANALÝZY RIZIK

Abychom vůbec mohli posuzovat, hodnotit a řídit rizika, musíme se nejprve seznámit se základními pojmy, které jsou v této problematice obsaženy.

1.1 Základní pojmy analýzy rizik

Aktivum

„Aktivum je všechno, co má pro subjekt hodnotu, která může být zmenšena působením hrozby. Aktiva se dělí na hmotná (např. nemovitosti, cenné papíry, peníze apod.) a na nehmotná (např. informace, předměty průmyslového a autorského práva, morálka pracovníků, kvalita personálu, pověst firmy apod.). Aktivem ale může být sám subjekt, neboť hrozba může působit na celou jeho existenci.“ [20, s. 96]

Výchozím znakem aktiva je jeho hodnota, která vychází z objektivního vyjádření obecně vnímané ceny, případně ze subjektivního odhadu důležitosti (kritičnosti) aktiva pro určitý subjekt. Někdy se může jednat i o kombinaci obou těchto přístupů. Určení hodnoty aktiva je relativní a závisí na úhlu pohledu na jeho hodnocení. Při stanovování hodnoty určitého aktiva bychom měli brát v úvahu zejména aspekty jako např.: pořizovací náklady na aktivum, jeho významnost pro existenci nebo chování subjektu, náklady na překonání případné škody na aktivu, rychlost odstranění této škody a další hlediska, která se mohou lišit v závislosti na typu aktiva. [20]

Hrozba

„Hrozba je síla, událost, aktivita nebo osoba, která má nežádoucí vliv na aktiva nebo může způsobit škodu, resp. poškodit organizaci jako celek. Škoda, kterou způsobí hrozba při jednom působení na určité aktivum, se nazývá dopad hrozby.“ [20, s. 97]

Hrozby můžeme dělit dle jejich charakteru vzniku, a to buď přírodního, nebo lidského původu, dále se může jednat o náhodné či úmyslné hrozby. Veškeré hrozby mohou na organizaci působit jak zvenčí, tak i zevnitř. Jakou výši škody představuje dopad hrozby na aktivum, můžeme odvodit buď od absolutní hodnoty ztrát, která zahrnuje náklady na obnovení jeho činnosti, případně náklady na odstranění následků škody, kterou by hrozba danému subjektu způsobila. Některé hrozby mohou svým působením zasáhnout i více aktiv, v takových situacích je nutné posoudit jejich vliv na organizaci jako celek.

Základním znakem hrozby je její úroveň, která může být dále členěna podle nebezpečnosti, přístupu, a motivace. Nebezpečnost hrozby vyjadřuje schopnost hrozby způsobit škodu. Přístup hrozby znamená pravděpodobnost, že hrozba svým působením získá přístup k aktivu. Motivací je vyjádřen zájem o zahájení činnosti hrozby vůči aktivu. Informace potřebné pro identifikaci hrozeb a odhad pravděpodobnosti jejich výskytu lze získat od vlastníků aktiv nebo jejich uživatelů, různých interních či externích specializovaných pracovníků nebo firem. Při hodnocení bychom neměli opomenout ani minulá hodnocení hrozeb či zkušenosti z již dřívějších incidentů. [20]

Zranitelnost

„Zranitelnost je nedostatek, slabina nebo stav analyzovaného aktiva (případně subjektu nebo části), který může hrozba využít pro uplatnění svého nežádoucího vlivu. Tato veličina je vlastností aktiva a vyjadřuje, jak citlivé je aktivum na působení dané hrozby.“ [20, s. 98]

Zranitelnosti se mohou vztahovat k vlastnostem aktiva, které může být použito pro jiný účel nebo jiným způsobem než bylo při koupi nebo zhotovení aktiva plánováno. Zranitelnost vzniká tam, kde dochází ke vzájemnému působení mezi hrozbou a aktivem. Základním znakem zranitelnosti je její úroveň, která se hodnotí dle její citlivosti a kritičnosti. Citlivost vyjadřuje, v jaké míře je aktivum náchylné k poškození danou hrozbou. Kritičnost představuje významnost aktiva pro organizaci. [20]

Protiopatření

„Protiopatření je postup, proces, procedura, technický prostředek nebo cokoliv, co bylo speciálně navrženo pro zmírnění působení hrozby (její eliminaci), snížení zranitelnosti nebo dopadu hrozby. Protiopatření se navrhuje s cílem předejít vzniku škody nebo s cílem usnadnit překlenutí následků vzniklé škody.“ [20, s. 98]

Z pohledu analýzy rizik je protiopatření vyjádřeno efektivitou a náklady. Efektivita protiopatření definuje, do jaké míry toto protiopatření může snížit účinek hrozby. Bývá aplikována ve fázi zvládnutí rizika jako jeden ze stěžejních parametrů při hodnocení přiměřenosti použití daného protiopatření. Protiopatření se specializují na oblasti snížení úrovně hrozby, snížení úrovně zranitelnosti, snížení následků působení hrozby, odhalování nežádoucího vlivu, a jejich hlavní význam spočívá ve včasném odhalení působení hrozby a zamezení možnosti jejího plného uplatnění. V případě, že by došlo k uplatnění hrozby, využijí se protiopatření k obnově činnosti po jejím působení. [20]

Riziko

Pojem riziko je v literatuře vymezen různě. Mezi nejčastěji používané definice rizika patří:

- pravděpodobnost nebo možnost vzniku ztráty,
- variabilita potenciálních výsledků nebo nejistota jejich dosažení,
- odchýlení reálných a předpokládaných výsledků,
- pravděpodobnost jiného výsledku než očekávaného,
- nebezpečí nesprávného rozhodnutí,
- možnost vzniku ztráty, případně zisku, tzv. spekulativní riziko,
- neurčitost související s vývojem hodnoty aktiva, tzv. investiční riziko, nebo
- možnost, že určitá hrozba využije zranitelnosti systému.

Každá z těchto definic je v praxi použitelná a vyjadřuje v podstatě to samé, ale zároveň by se dalo tvrdit, že výše zmíněné definice rizika jsou zobecněnými formulacemi pojmu riziko, které jsou ovlivněny odlišnou formou chápání tohoto pojmu. [20]

Dle autorů Hnilici a Fotra můžeme pod pojmem riziko chápat:

- *„možnost (pravděpodobnost) vzniku ztráty,*
- *možnost výskytu událostí, které zabrání či ohrozí dosažení cílů jednotlivce či organizace,*
- *nebezpečí (pravděpodobnost) negativních odchylek od stanovených úrovní cílů jednotlivce či organizace.“* [3, s. 14]

Shrneme-li výše uvedené definice, podstatou rizika je vyjádření míry možné odchylky od předpokládaného nebo očekávaného stavu, přičemž není podstatné, zda je tato odchylka vnímána pozitivně či negativně, protože její hodnocení je založeno na subjektivním vnímání dotčené osoby. Toto vnímání je určeno užitkovou funkcí, tj. funkcí, která zachycuje subjektivní hodnocení peněz či jiných prostředků, jejichž hodnota je vyjádřením vlastnictví nebo práva k užívání určitých statků a času. Zdrojem této odchylky je tzv. náhodný jev, který označujeme jako rizikový faktor. [24]

Dle Vlachého je subjektivní vnímání možné odchylky ovlivněno vědomými či podvědomými pravidly, kterými se jedinci při rozhodování řídí, a to: *„Maximalizuj očekávaný užitek, vyhýbej se však katastrofám, a vůbec si nevšímej možností, které považuješ za velmi nepravděpodobné.“* [24, s. 12]

Pokud jde o zkoumání rizika, dalším problémem je fakt, že riziko není přímo pozorovatelné, pozorovatelnými se stávají pouze jeho důsledky, které mohou nebo nemusí nastat. Přesto, že se důsledky rizika nemusejí nutně projevit, neznamená to neexistenci rizika. [5]

Klasifikace rizik

Rizika lze třídit dle různých hledisek, příkladem může být členění do následujících skupin:

- finanční a nefinanční riziko,
- systematické a nesystematické riziko,
- vnitřní a vnější riziko a
- ovlivnitelné a neovlivnitelné riziko.

Finanční riziko je spojeno se způsobem financování, dostupností zdrojů k financování a schopností dostát splatnosti závazků. Finanční riziko vyjadřuje následky nepříznivých událostí, při nichž dojde k finanční ztrátě. Nefinanční riziko je vyjádřeno jinou než finanční ztrátou, například ztráta dobré pověsti subjektu.

Systematickým rizikem je riziko, které je způsobeno společnými faktory, které mohou v různé míře postihnout všechny oblasti podnikatelské činnosti, zejména v důsledku legislativních změn. Nesystematické riziko je specifické pro jednotlivé subjekty, může se jednat například o odchod klíčového dodavatele z trhu.

Vnitřními riziky jsou ta rizika, která mohou působit na vnitřní faktory subjektu, příkladem může být selhání zaměstnanců ve výrobním úseku. Vnější rizika, jako ekonomická či sociální rizika, působí na subjekt v rámci podnikatelského okolí, v němž provozuje svoji činnost.

Ovlivnitelné riziko je riziko, u něhož je možnost jeho eliminace nebo snížení pravděpodobnosti vzniku. Neovlivnitelné riziko eliminovat nelze, můžeme pouze přijmout opatření ke snížení jeho následků, například různými formami pojištění. [3], [20]

Finanční riziko

Finanční riziko je riziko, které je spojeno se způsobem financování, to znamená, zda podnik ke své činnosti využívá ve větší míře vlastní či cizí kapitál. Dále je ovlivněno dostupností zdrojů k financování majetku nebo činností podniku a schopností dostát splatným závazkům, tzv. riziko likvidity neboli likvidní riziko. Tento druh rizika bývá velmi často ovlivněn i negativními změnami úrokových sazeb, pokud podnik využívá k financování úvěry s pohyblivými úrokovými sazbami, případně při obchodování se zahraničními partnery může docházet ke ztrátám se zřetelem na změny měnových kurzů. [3]

Definice finančního rizika obvykle vyjadřují toto riziko jako míru intenzity kolísání určité finanční proměnné okolo hodnoty, kterou očekáváme, a která může být ovlivněna změnami různých parametrů. [20]

Dle autorů Smejkal a Raise je *„finanční riziko obvykle ovlivněno třemi faktory, a to subjektem, který je ovlivněn možností ztráty, aktivy či příjmem, jejichž snížení hodnoty, či zničení nebo změna vlastnictví jsou příčinou finanční ztráty, a hrozbou (nebezpečím), které může zavinit ztrátu. První faktor finančního rizika spočívá v tom, že někdo bude ovlivněn výskytem jisté události. Druhá a třetí příčina finančního rizika je vztažena k hodnotným předmětům a nebezpečím, které může zavinit jejich ztrátu.“* [20, s. 124]

1.2 Obecný postup analýzy rizik

Třemi základními kroky při práci s riziky jsou jejich analýza, odhad a řízení. Veškerá rizika je možné charakterizovat několika základními parametry. Výchozím parametrem je většinou počáteční hodnota aktiva nebo skupiny aktiv, která mohou být působením rizika ohrožena. Tato hodnota bývá vyjádřena v peněžních jednotkách. Ve vztahu k finančním rizikům označujeme tento parametr pojmem riziková angažovanost, který zahrnuje výši celkové ztráty, k níž by mohlo působením rizika dojít. [24]

V první fázi analýzy rizik, tedy při samotné analýze možných rizik, musíme v prvním kroku identifikovat a popsat aktiva, která subjekt vlastní, a která by mohla být působením rizik ohrožena. Dále je třeba vyjádřit hodnotu těchto aktiv a jejich význam pro analyzovaný subjekt, včetně vyjádření hodnoty jejich možné ztráty nebo případného poškození, a určení, jakým způsobem by toto ovlivnilo postavení či existenci analyzovaného subjektu. V následujícím kroku analýzy rizik je třeba identifikovat hrozby

a zranitelnosti, kterými by mohla být aktiva, případně skupina aktiv, ohrožena. Tento krok zahrnuje identifikaci negativních událostí a slabin subjektu, které by mohly umožnit působení hrozeb. Dále je potřeba stanovit závažnost identifikovaných hrozeb a určit míru zranitelnosti subjektu ve vztahu k jejich působení.

Po provedení uvedených kroků a získání přehledu o aktivech a potenciálních hrozbách, které na ně působí, následuje druhá fáze analýzy rizik, v níž ohodnotíme již identifikovaná rizika, tedy odhad rizik. V této fázi zvažujeme možné dopady naplnění hrozeb a jejich následky na aktivech či existenci subjektu. Po zvážení možných dopadů hrozeb musíme určit úroveň možných rizik a následně rozhodnout o přijatelnosti rizika.

Poslední fází analýzy rizika je řízení rizik, které spočívá v nalezení možných řešení, jak těmto rizikům čelit, případně jak je eliminovat, nebo alespoň snížit závažnost jejich možného dopadu. Mezi nejčastější způsoby řízení rizik patří zavedení vhodných opatření ke snížení rizika, akceptace rizika za předpokladu, že jejich dopad závažně neovlivní činnost, nebo dokonce existenci subjektu. Další možností jak řídit rizika může být vyhnutí se jim, nebo případný převod rizika, což v praxi znamená pojištění proti případnému působení rizika. [20]

1.3 Metody analýzy rizik

Za základní přístupy k analýze rizik jsou považovány metody kvalitativní a kvantitativní analýzy rizik. Další přístup zahrnuje vyjádření veličin analýzy rizik. Při samotné analýze rizik můžeme využít jeden z těchto přístupů, případně kombinaci obou.

1.3.1 Kvalitativní metody

Kvalitativní metody analýzy rizik hodnotí míru závažnosti možného dopadu hrozby a současně pravděpodobnost, že daná událost nastane, vyjadřují úroveň rizika v určeném rozsahu, to znamená přiřazení bodové stupnice od 1 do 10, nebo pomocí pravděpodobnosti v rozmezí 0 až 1, přičemž hodnota 1 znamená 100% pravděpodobnost, nebo je úroveň rizika vyjádřena slovy, například malé, střední, velké apod. Kvalitativní metody jsou sice jednodušší a rychlejší, ale hodnocení úrovně rizika je založeno na kvalifikovaném odhadu, výsledek tedy může být více subjektivní. Metoda kvalitativní analýzy se proto využívá zejména tehdy, pokud je z důvodu nedostatku číselných údajů nemožné využít metody kvantitativní analýzy. [20]

1.3.2 Kvantitativní metody

Kvantitativní metody analýzy rizik jsou konstruovány pomocí frekvence výskytu a dopadu hrozby prostřednictvím matematických výpočtů. Tyto metody používají číselné vyjádření ocenění rizika, co se týče pravděpodobnosti vzniku a hodnocení dopadu nepříznivé události. Vyjádření dopadu je obvykle uváděno ve finančních jednotkách. Většinou se jedná o vyjádření rizika předpokládané finanční ztráty v penězích za rok. [20]

1.3.3 Kombinované metody

Kombinované metody analýzy rizik jsou sestaveny z číselných údajů. Jejich výsledek je kombinací obou výše zmíněných metod, ovšem díky kvalitativnímu hodnocení se více blíží realitě, protože není založen na předpokladech, jak tomu bývá při využití kvantitativních metod. [20]

2 TEORETICKÉ ZÁKLADY FINANČNÍ ANALÝZY

2.1 Účel finanční analýzy

„Finanční analýza slouží ke komplexnímu zhodnocení finanční situace podniku, je nedílnou součástí finančního řízení. Pomáhá odhalit, zda je podnik dostatečně ziskový, zda má vhodnou kapitálovou strukturu, zda využívá efektivně svých aktiv, zda je schopen včas splácet své závazky a celou řadu dalších významných skutečností.“ [8, s. 17]

Samotné výsledky finanční analýzy pak mohou sloužit jako podklad pro další rozhodování a řízení podniku. Finanční analýza je směrodatným dokumentem nejen pro samotné vlastníky podniku při rozhodování o budoucí investiční činnosti podniku, ale i pro manažery, kteří na jejím základě mohou prosadit případné změny v podnikové strategii či na různých úrovních řízení, výroby apod. Výsledky finanční analýzy bývají středem pozornosti například věřitelů, obchodních partnerů, státních institucí, auditorů a zejména potenciálních investorů, kterým mohou pomoci při rozhodování o vložení svých peněžních prostředků do podniku. Zdroje informací a dat pro finanční analýzu můžeme rozdělit na interní a externí. Mezi interní zdroje tedy patří zejména vnitropodnikové účetní výkazy a výroční zprávy. Jako externí můžeme označit zdroje veřejně dostupné, například komentáře odborného tisku, oficiální ekonomické statistiky atd. [8]

2.2 Metody, ukazatele a postupy finanční analýzy

Existuje celá řada metod, ukazatelů i postupů, pomocí kterých můžeme provést finanční analýzu určitého subjektu. Mezi základní metody, které se při finanční analýze využívají, můžeme zařadit analýzu stavových (absolutních) ukazatelů, při níž zkoumáme majetkovou a finanční strukturu subjektu, další metodou je analýza tokových ukazatelů, která se týká především analýzy nákladů, výnosů, zisku a peněžních toků. Rovněž používanou metodou finanční analýzy je analýza rozdílových ukazatelů, kde má největší vypovídací schopnost ukazatel čistého pracovního kapitálu, a nejoblíbenější, a v praxi nejvíce využívanou metodou, je analýza poměrových ukazatelů, která se zabývá především analýzou ukazatelů likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti, produktivity, ukazatelů kapitálového trhu, a dalších ukazatelů. Poměrová analýza podává přehledný obraz o finanční situaci analyzovaného subjektu. [8]

Poměrových finančních ukazatelů existuje celá řada, proto byly postupem času rozčleněny do skupin dle jednotlivých oblastí finanční analýzy. Základními oblastmi jsou v tomto případě zadluženost, rentabilita, aktivita a kapitálový trh, případně další oblasti.

Ukazatele zadluženosti hodnotí finanční a majetkovou strukturu podniku. Ukazatele likvidity vyjadřují schopnost, případně neschopnost podniku hradit své závazky. Ukazatele rentability měří předpoklady podniku vytvářet nové zdroje a dosahovat zisku za použití investovaného kapitálu. Ukazatele aktivity vyjadřují schopnost podniku využívat vložené prostředky. Výpočet ukazatelů kapitálového trhu odráží očekávání investorů. [8]

Při finanční analýze je vhodné dodržovat následující postup. Nejprve začneme analýzou účetních výkazů, tedy rozvahy, výkazu zisku a ztrát a výkazu cash flow, a provedeme jejich porovnání s průměrným konkurenčním podnikem v okolí. Dále zhodnotíme všechny složky finanční rovnováhy, to znamená ukazatele zadluženosti, likvidity, rentability a aktivity. V následujícím kroku provedeme analýzu vztahů uvnitř jednotlivých skupin ukazatelů a mezi skupinami ukazatelů. Nakonec vyhodnotíme výsledky finanční analýzy, stanovíme aktuální finanční situaci podniku, identifikujeme problematické oblasti podniku, pokusíme se odhalit příčiny zjištěného stavu a navrhneme opatření k jeho zlepšení. [9]

3 FINANČNÍ RIZIKA

Jílek definuje pojem finanční riziko takto: „*Finanční riziko je obecně definováno jako potenciální finanční ztráta subjektu, tj. nikoli již existující realizovaná či nerealizovaná finanční ztráta, ale ztráta v budoucnosti vyplývající z daného finančního či komoditního portfolia.*“ [5, s. 15]

Finanční rizika se vyskytují převážně na finančních trzích. Mezi základní typy finančních rizik můžeme řadit úvěrové (kreditní) riziko, tržní riziko, likvidní riziko, operační riziko a obchodní riziko. Operační riziko a obchodní riziko se někdy považují za doplňková rizika a do finančních rizik se nezařazují. Kromě základních typů finančních rizik mohou existovat ještě další rizika, například tzv. systémové riziko, jehož existence závisí na tom, zda některé z výše jmenovaných rizik, buď samostatně, nebo v kombinaci s jiným, způsobí subjektu problémy, které mají negativní důsledek pro mnoho dalších subjektů, nebo v krajním případě mohou ovlivnit i větší část finančního systému. [6]

3.1 Kreditní riziko

V případě kreditního rizika je za jeho základní vlastnost považována závislost na chování a konání jiného subjektu. Kreditní riziko vyjadřuje pravděpodobnost změny hodnoty subjektu, která může být způsobena tím, že protistrana nesplní svůj závazek.

Podstatou řízení kreditního rizika je odhad, do jaké míry bude protistrana schopna plnit závazky. Tento druh finančního rizika je vždy ovlivňován mnoha rizikovými faktory. [24]

Složky kreditního rizika

Základní kvantitativní složkou kreditního rizika je tedy tzv. riziko protistrany, pomocí něhož je vyjádřena pravděpodobnost, že protistrana nedostojí svým závazkům. Druhou složkou kreditního rizika je tzv. riziko produktu, které vyjadřuje skutečnou výši ztráty, k níž dojde působením rizika protistrany, tedy v případě, že protistrana nesplní svůj závazek. [24]

Formy kreditního rizika

Mezi tři základní formy kreditního rizika patří riziko úvěrové, riziko vypořádací a riziko ztráty obchodu. Společným znakem všech forem kreditního rizika je riziko protistrany, riziko produktu je u jednotlivých forem odlišné. [24]

Úvěrové riziko

Nejvýznamnější formou kreditního rizika v praxi bývá právě úvěrové riziko, které se vyskytuje v období od počátku plnění subjektu, kterému tímto vzniká pohledávka a dochází ke vzniku závazku partnera k plnění, až do realizace plnění tohoto závazku. Podstatou úvěrového rizika je tedy pravděpodobnost, že ke splnění závazku protistrany nedojde. Tato forma kreditního rizika v sobě nese riziko ztráty z neuskutečněné transakce ze strany dlužníka, který svým jednáním poruší obchodní podmínky a způsobí tak subjektu, který je nyní v pozici věřitele, ztrátu, resp. škodu. Je tedy zřejmé, že úvěrové riziko se objevuje zejména při obchodování na vlastní a cizí účet, při provozování obchodních a investičních činností a při platebním styku. Významnou část úvěrového rizika představují i pohledávky po splatnosti. [24]

Úvěrové riziko je možné ještě dále dělit do následujících skupin.

Do první skupiny patří tzv. **přímé úvěrové riziko**, které se vyskytuje u tradičních rozvahových položek a je rizikem ztráty ze selhání partnera. Těmito položkami jsou zpravidla úvěry, vklady, směnky. Ztráta pak bývá u konkrétních rozvahových položek vyčíslena v částečné nebo v plné hodnotě. Přímé úvěrové riziko je považováno za nejvýznamnější riziko finančního trhu. Další skupina úvěrového rizika zahrnuje tzv. **vypořádací riziko**, které je rovněž rizikem ztráty, ovšem ve smyslu selhání transakce v průběhu dodávky, tedy vypořádání. Děje se tak v případech, kdy protistrana je schopna a ochotna toto vypořádání provést, ale vzhledem k technickým problémům není možné toto splnit. Toto riziko se vyskytuje v případech vypořádání měnových transakcí, nebo při koupi či prodeji cenných papírů. Do třetí skupiny úvěrového rizika spadá tzv. **riziko angažovanosti**, jež vyjadřuje riziko ztráty z angažovanosti vůči jednotlivým obchodním partnerům, ekonomickým sektorům, či obchodním smlouvám. [6], [24]

3.2 Tržní riziko

Tržní riziko představuje riziko ztráty při změnách tržních cen a tržních podmínek, resp. při změnách hodnot finančních nástrojů v položkách aktiv nebo závazků. Tržní riziko může být ovlivňováno nepříznivým vývojem úrokové míry, cenami akcií, cenami komodit a vývojem měnového kurzu. Někdy se uvádí, že tržní riziko je rizikem výnosu z peněžních prostředků. [5], [6]

Kategorie tržního rizika

Mezi základní druhy tržních rizik, které se v praxi mohou vyskytovat i samostatně, se řadí měnové riziko, úrokové riziko, akciové riziko a komoditní riziko.

Měnové riziko

Jako rizikový faktor měnového rizika lze označit změnu kurzu cizí měny vůči základní měně, s níž podnik obchoduje, ať už zvýšení, či snížení. Tímto rizikem bývá ovlivněna hodnota všech budoucích peněžních toků vyjádřených v cizí měně. K vyjádření odpovídající hodnoty kurzu, jakožto rizikového faktoru, je nutné znát základní měnu, v níž podnik účtuje a oceňuje svůj majetek. [5], [6], [24]

Do měnové pozice řadíme všechny očekávané příjmy a výdaje splatné v cizí měně. V případě aktivních obchodů se jedná zejména o pohledávky z obchodního styku, hotovost, vklady u bank a poskytnuté úvěry. U pasivních položek jde o závazky z obchodního styku, přijaté vklady, úvěry a dluhopisy v příslušné měně. [5], [6], [24]

Úrokové riziko

Za rizikový faktor úrokového rizika lze určit požadovaný tržní výnos v odpovídající měně a časovém horizontu. Toto riziko ovlivňuje hodnotu veškerých očekávaných příjmů a výdajů, u nichž je výše pevně daná a změna jejich současné hodnoty probíhá se změnou tržních úrokových sazeb. Růst úrokových sazeb způsobuje, že dochází ke znehodnocení odložených příjmů a zhodnocení výdajů. Při analýze úrokového rizika se obvykle setkáváme se zásadním problémem, kdy je třeba najít odpověď na otázku, jakou výši úrokové sazby lze považovat za směrodatný rizikový faktor, protože míra úrokové sazby je ovlivněna délkou splatnosti, typem aktiva a druhem měny. [5], [6], [24]

Akciové riziko

Jako rizikový faktor akciového rizika je považována potenciální ztráta na trhu s akciemi. Nástroje, které jsou nositeli akciového rizika, jsou ty, u kterých hodnota bývá odvozena od tržní ceny akcií. Jedná se zejména o okamžité a termínované pozice v akciových portfoliích a další deriváty, jako swapy nebo opce, kterým akcie slouží jako podkladový nástroj. [5], [6], [24]

Komoditní riziko

U komoditního rizika je za rizikový faktor považována změna tržních cen komodit, s nimiž je obchodováno. Toto riziko ovlivňuje budoucí příjmy a výdaje, které jsou závislé na tržní ceně jednotlivých komodit.

V rámci světových trhů bývá obchodováno se dvěma základními druhy komodit, a to finančními a zbožovými. Finanční komodity, jako zlato, jsou zde brány jako měny. U zbožových komodit, zejména u ropy a u obilnin, musí být zohledněny ještě další faktory, které ovlivňují nejen nabídku, ale i poptávku, především tedy počasí, demografický vývoj a poptávka průmyslu. [5], [6], [24]

Kromě výše uvedených základních kategorií tržního rizika se v praxi můžeme setkat ještě se dvěma vedlejšími kategoriemi, a to s korelačním rizikem a rizikem úvěrového rozpětí.

Korelační riziko vyjadřuje riziko ztráty při porušení vzájemného tradičního vztahu mezi nástroji, produkty, měnami, trhy a dalšími rizikovými kategoriemi. Rizikem úvěrového rozpětí je riziko ztráty v případě, že dojde ke změnám rozpětí cenných papírů, jako jsou podnikové a státní dluhopisy. Úvěrové rozpětí lze charakterizovat jako rozdíl mezi dvěma finančními nástroji vzhledem k jejich výnosnosti do splatnosti. [5]

3.3 Likvidní riziko

Charakteristickým znakem likvidního rizika je vyjádření pravděpodobnosti změny hodnoty subjektu, která by mohla být způsobena nemožností uskutečnění očekávané transakce v předpokládaném čase. Toto riziko velmi úzce souvisí s ostatními finančními a provozními riziky.

Likvidní riziko je možné rozdělit do dvou kategorií, za prvé jde o riziko financování, které se stává rizikem ztráty v případě, že dojde k náhlé platební neschopnosti subjektu. Do druhé kategorie spadá riziko tržní likvidity, které je rizikem ztráty v případě, že likvidita trhu s finančními nástroji není dostatečná a brání tak přístupu k finančním prostředkům. [5], [24]

Riziko financování

Toto riziko vzniká v případech, kdy má podnik realizovat plnění, ale nemůže tak učinit z důvodu momentálního nedostatku finančních prostředků, tento stav lze označit jako insolvenční či platební neschopnost. Riziku financování může subjekt předcházet dostatkem

hotovosti, prostředky na bankovním účtu, úvěry u bank, nebo cennými papíry, které mohou být snadno přeměněny v hotovostní prostředky, např. pokladniční poukázky. Snížení rizika financování, a s tím související zvýšení likvidity podniku, lze podpořit nástrojem zvaným faktoring, který se využívá k odprodeji pohledávek třetím osobám, tedy faktoringovým společnostem, případně využitím možnosti tzv. sekuritizace, což znamená balík úvěrů s často výhodnějšími podmínkami. Na toto riziko, a následně i likviditu podniku, negativně působí například investice volných peněžních prostředků do vkladů s dlouhou dobou splatnosti. [5], [24]

Riziko likvidity trhu

Likviditou trhu rozumíme způsobilost trhu k uskutečnění požadované transakce za běžných podmínek. Na trhu tedy musí existovat protistrana, která je okamžitě schopna za daných podmínek obchodovat.

Případnou nelikviditu trhu můžeme označit jako relativní či absolutní. Relativní nelikvidita představuje skutečnost, že obchodní transakce nemůže za běžných tržních podmínek proběhnout, ale je zde možnost k nalezení protistrany, která i na úkor horší ceny je ochotna k uzavření dohody přistoupit. V důsledku toho dochází ke zvýšení tržního rizika, proto je doporučováno, aby řízení tohoto rizika probíhalo současně s řízením rizika tržního. Absolutní nelikviditu můžeme charakterizovat jako nedokonalost určitého trhu nebo incident, jejichž následky mohou mít dopad až na likviditu konkrétního subjektu. [5], [24]

Za doplňující finanční rizika můžeme označit operační riziko a obchodní riziko.

Operační riziko je možné rozdělit do tří kategorií, transakční riziko, riziko operačního řízení a riziko systémů.

Transakční riziko je rizikem ztráty, která může vzniknout důsledkem chyb při uskutečňování určité transakce, operace, dále v důsledku chyb, které vyplývají ze složitého charakteru produktů, který nejsou současné systémy schopny realizovat. Dochází tak k chybnému účtování a vypořádání transakcí, a k chybám v právní dokumentaci.

Riziko operačního řízení je rizikem ztráty z chyb v řízení aktivit na různých řídicích úrovních podniku. Jde zejména o neidentifikovatelné nebo podvodné operace a obchody, které mohou souviset s paděláním a praním peněz, případně toto riziko může vznikat v důsledku nedostatečné kontroly v průběhu zpracování obchodních transakcí.

U rizika systémů, které je vyjádřeno jako riziko ztráty z chyb v systémech podpory, lze za nejpodstatnější považovat chyby v počítačových programech a podávání zkreslených a neaktuálních informací vedení podniku, a další. [5]

Obchodní riziko

Obchodní riziko zahrnuje sedm kategorií rizika, tedy právní riziko, riziko změny úvěrového hodnocení, reputační riziko, daňové riziko, riziko měnové konvertibility, riziko pohromy a regulační riziko.

Právní riziko je rizikem ztráty při právní nemožnosti prosazení dohody. Riziko změny úvěrového hodnocení znamená ztrátu možnosti získání peněžních prostředků při akceptovatelných nákladech. Reputační riziko souvisí s poklesem vážnosti daného subjektu na trzích. Daňové riziko je rizikem ztráty při změnách daňové legislativy. Riziko pohromy vyplývá z možnosti přírodních katastrof a vzniku jiných mimořádných událostí, např. války. Regulační riziko pramení z nemožnosti dodržování nynějších, a chybného předvídání budoucích, regulačních opatření státu, např. nesplnění kapitálové přiměřenosti podniku. [5]

4 ŘÍZENÍ FINANČNÍCH RIZIK

Řízení rizika znamená způsob, jakým subjekt s tímto rizikem nakládá. Dle Jílka je cílem řízení rizik: „zajistit, aby obchodování, zaujímání pozic a operační aktivity nevystavily instituci ztrátám, ohrožujícím její životaschopnost. Schopnost instituce vydržet ekonomické a tržní změny odpovídá stupni vývoje systému řízení rizik.“ [5, s. 101] Každé existující a rozhodující riziko je třeba neustále měřit a začleňovat do širokého systému měření rizik. Takovéto měření a následné řízení musí zahrnovat důkladnou a pravidelnou identifikaci potenciálních událostí nebo změn na trhu, které by mohly mít zásadní dopad na podnik.

Součástí řízení rizika je detailní seznam limitů, pravidel a ostatních parametrů, a informační systém pro neustálé sledování rizik. Tento přístup musí umožnit sjednocení rizik, protože jednotlivá rizika mohou mít mezi sebou vzájemné souvislosti. Výsledkem řízení rizika musí být vždy rozhodnutí. [5]

Jedním z problémů, které se objevují při řízení rizik, je otázka neočekávaných událostí a náhodných jevů, které mohou zvyšovat rizika. Za nejdůležitější krok je proto při řízení rizik považován výpočet míry rizik s následným hodnocením rizik. Tento krok zahrnuje zjištění pravděpodobnosti výskytu ztráty a seřazení priorit přístupu k rizikům. Poté dle dopadu ztráty je nutné určit kategorie rizika, jako například kritické riziko, důležité riziko a běžné riziko. Kritickým rizikem je riziko, které může způsobit bankrot subjektu. Důležité riziko znamená, že subjekt si pro budoucí činnost bude muset obstarat finanční prostředky. Běžné riziko vyjadřuje ohrožení, jehož ztráty by mohly být pokryty stávajícími prostředky subjektu, aniž by došlo ke zhoršení jeho finanční situace. [20]

4.1 Základní způsoby řízení rizik

Za základní způsoby zajištění rizika můžeme označit zajištění rizik, finanční krytí rizik a diverzifikaci rizik.

4.1.1 Zajištění rizik

V případě zajištění rizika, jako jednoho ze způsobů řízení rizik, existují dvě formy zajištění, přirozené a umělé. Podstatou přirozeného zajištění je aktivní řízení podnikatelské činnosti podniku, které se orientuje na minimalizaci rizik formou vzájemného vyrovnání z jinak nesouvisejících transakcí. Příkladem přirozeného zajištění může být např. upravení

struktury financování podmínkám aktivních transakcí, časové rozložení dodávek a nákupů materiálu.

Umělé zajištění rizik představuje různé formy doplňkového pojištění, které bývá sjednáváno především k zajištění provozních rizik, případně při nákupu nebo při prodeji různorodých finančních nástrojů, jež mohou pomoci k zajištění konkrétního rizika. Nevýhodou umělého zajištění jsou dodatečné náklady, které subjekt musí vynaložit na pořízení vhodného zajišťovacího nástroje. [24]

4.1.2 Finanční krytí rizik

Smyslem finančního krytí rizik je, že tento způsob zajištění rizika dává subjektu možnost, aby se v rámci určení nákladů na zajištění rizika rozhodl, zda si riziko zčásti, případně zcela, ponechat nebo na tuto formu zajištění přistoupit. Institut finančního krytí rizik je uplatňován i v případech, kdy chce subjekt s rizikem obchodovat. V této situaci tedy stanoví hodnotu rizika a určí cenu, za kterou může být riziko prodáno. Obchodování s riziky představuje významný podíl na hospodářských výsledcích finančních institucí typu bank, pojišťoven nebo fondů. Rozhodnutí vyplývající z kvantifikace rizik jsou obecně považována za primární smysl řízení rizik. [24]

4.1.3 Diverzifikace

Pojem diverzifikace znamená rozčlenění, proto tento nástroj zajištění rizika bývá aplikován při řízení celkového rizika v případech, kdy je celkové riziko subjektu složeno z několika transakčních rizik. Efekt zajištění rizika formou diverzifikace se zvyšuje v závislosti na počtu specifických rizik. Diverzifikaci lze aplikovat v řadě oblastí, ale také souhrnně. [24]

4.2 Řízení rizik v praxi

Kvalitu řízení finančních rizik v praxi ovlivňuje řada faktorů, těmi jsou například úroveň právního prostředí, systém vnitropodnikového řízení či propustnost informací. Řízení rizik v podniku zasahuje téměř do všech jeho aktivit. K efektivnímu řízení rizik v podniku je potřebné zajistit fungující systém řízení rizik a jeho implementaci do rozhodování na všech úrovních řízení. Sjedenění řízení rizik je dnes považováno za výchozí předpoklad dosažení konkurenceschopnosti a v interním prostředí podniku napomáhá přiměřené alokaci zdrojů, soudržnému rozhodování na poli investic i obchodů, a vytváření motivačních stimulů. [24]

Gapová analýza

Gapová analýza je považována za historicky první metodu, která sloužila ke sjednocení řízení dvou odlišných typů finančních rizik, úrokového rizika a likvidního rizika. Výhodou této metody je její jednoduchost a názornost.

Gap obecně znamená rozdíl mezi příjmy a výdaji s jistou charakteristikou. Gapová analýza vychází z jakési představy o odpovídající alokaci zdrojů dle jejich stability, přičemž je třeba rozlišit likvidní gapy, pro něž je charakteristická zůstatková splatnost, a úrokové gapy, při nichž dochází k přecenění konkrétního nástroje nebo skupiny účtů. [24]

Správa aktiv a pasiv

Pojem správa aktiv a pasiv je využíván především v bankovníctví jako souhrnné označení pro činnosti, které souvisejí s plánováním, řízením a kontrolou peněžních toků vzhledem k jejich struktuře, objemu, nákladovosti a výnosnosti. V užším chápání se jedná o aktivní řízení tržních a likvidních rizik.

Pro správu aktiv a pasiv je typické centrální řízení zdrojů a rizik. Tzv. souhrnná metoda je považována za nejjednodušší metodu správy aktiv a pasiv, v jejímž rámci je podstatné shrnout veškeré zdroje na jediný virtuální účet, z něž jsou za vnitropodnikovou cenu čerpány prostředky potřebné pro realizaci transakcí. V dnešní době však tuto metodu využívají pouze některé specializované subjekty, jako jsou stavební spořitelny, vzhledem k omezené možnosti optimalizace aktiv a pasiv.

Účinnější metodou je tzv. transformace zdrojů, která poskytuje možnost přidělovat různým aktivům odpovídající zdroje financování. Základem této metody bývá často gapová analýza. Metoda transformace zdrojů umožňuje určit průměrné či mezní náklady na financování různých aktiv a používat tyto náklady jako kritérium rozhodování. [24]

Modely Value at Risk (VAR)

Proces stanovení Value at Risk modelů je relativně složitý a zahrnuje tři základní kroky. V prvním kroku jde o rozklad rizikového portfolia na dílčí angažovanost vůči jednotlivým rizikovým faktorům. Ve druhém kroku je třeba charakterizovat sdružené pravděpodobnostní rozdělení pro všechny směrodatné faktory. Ve třetím kroku se pak ze všech těchto veličin odvodí jediný ukazatel rizika. [24]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ ANALYZOVANÉHO PODNIKU

Z důvodu, že mi vedením podniku bylo umožněno při zpracovávání této bakalářské práce pracovat s daty, která nejsou veřejně dostupná a mohla by být zneužita konkurencí, akceptuji jeho žádost o zachování anonymity a v této kapitole uvádím pouze údaje, které nemohou ohrozit existenci podniku.

Podnik, který bude v této části bakalářské práce analyzován, byl založen registrací u Krajského soudu v Brně v srpnu roku 1998. Právní formou podnikání je akciová společnost. Předmětem podnikání společnosti je zemědělství, včetně prodeje nezpracovaných zemědělských výrobků za účelem zpracování nebo jejich dalšího prodeje, dále pak hostinská činnost, opravy silničních vozidel, montáž, opravy, revize a zkoušky vyhrazených zdvihacích zařízení, silniční motorová doprava a mnoho dalších.

Statutárním orgánem společnosti je představenstvo, které má předsedu, místopředsedu a dalších pět členů, kteří jménem společnosti jednají způsobem, že jedná a podepisuje předseda představenstva nebo místopředseda představenstva nebo pověřený člen představenstva tak, že k obchodnímu jménu společnosti připojí svůj podpis. Dalším orgánem společnosti je dozorčí rada, která je složena ze tří členů. Průměrný počet zaměstnanců společnosti během účetních období je 80, z toho 5 řídicích pracovníků.

6 SWOT ANALÝZA PODNIKU

SWOT analýza, neboli analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb, patří mezi typické metody využívané při analýze postavení podniku v konkurenčním prostředí. Metoda slouží také k odhadu budoucího vývoje a vytváření strategií. [10]

Při sestavování SWOT analýzy postupujeme tak, že nejprve identifikujeme vnitřní faktory, tedy silné a slabé stránky. Dále určíme vnější faktory, příležitosti a hrozby působící na podnik. V literatuře je doporučováno, aby jednotlivé kategorie obsahovaly přibližně pět položek a analýza tak zahrnula pouze ty nejvýznamnější složky okolí podniku.

Po vymezení vnitřních a vnějších faktorů musíme tyto jednotlivě posoudit z hlediska důležitosti pro podnik a přidělit jim odpovídající hodnotu. Na závěr analýzy sečteme hodnoty jednotlivých skupin a po odečtení hodnot vnitřních a vnějších faktorů můžeme dle výsledku navrhnout strategická opatření. [1]

V případě analyzovaného podniku byly určeny níže uvedené faktory vnějšího a vnitřního prostředí s následným hodnocením jejich významnosti.

Silné stránky

Dlouholetá tradice podniku a jeho prosperita od roku 1998, tzn. téměř 17 let působení na trhu, zajišťují významné postavení mezi konkurenčními podniky. Od založení až po současnost je podnik schopným dodavatelem zemědělských výrobků, a také v poskytování služeb se snaží o preciznost, rychlost a v neposlední řadě i o spokojenost druhé strany, čemu odpovídá četnost stálých zákazníků.

Finanční stabilita, kterou podnik disponuje zejména díky svojí formě podnikání, je důležitým prvkem a měřítkem hodnoty podniku jako celku. Výsledky hospodaření jsou porovnatelné s konkurencí a veškeré závazky firma hradí řádně a včas.

Modernizace výrobních technologií je další silnou stránkou analyzovaného podniku. V odvětví, v němž podnik působí, je nezbytné sledovat nové technologie a přizpůsobit se tak požadavkům zákazníka na co nejvyšší kvalitu výrobku, či služby.

Vysoká kvalita a pečlivost zajišťuje podniku spokojenost zákazníků a příjmy z prodeje výrobků a z poskytnutých služeb.

Slabé stránky

Nízká prezentace podniku je pochopitelně nejslabší stránkou. Nevědomost zákazníků, či odběratelů nepříznivě ovlivňuje veškerou činnost podniku, a také jeho ziskovost. Podnik by se měl zaměřit na pronikání na nové trhy, což by se jistě pozitivně promítlo i do jeho výsledku hospodaření.

Nízké náklady na reklamu souvisejí s prezentací podniku. Vhodnou formou reklamy může být například internetová inzerce, jejímž prostřednictvím se podnik dostane do povědomí nových zákazníků a zviditelnění se v konkurenčním prostředí.

Vysoké personální náklady na mzdy zaměstnanců jsou v tomto sektoru běžné. V dnešní době neexistuje tolik specializovaných pracovníků, jak tomu bylo dříve.

Nedostatečná diferenciací produktů a služeb od konkurence může způsobit, že potenciální zákazník bude zmaten nabídkou na trhu a upřednostní levnější variantu před tou kvalitnější.

Příležitosti

Vstup na zahraniční trhy by mohl být pro podnik zajímavý zejména z důvodu zvyšujících se požadavků na kvalitu výrobků. Podnik by měl zvážit možnosti expanze do okolních států.

Vývoj nových produktů by mohl opodstatnit investice do doposud opomíjené reklamy. Inovace výrobních technologií sice znamená vysoké pořizovací náklady, dlouhodobě však přináší konkurenční výhodu a prostor pro další rozvoj společnosti.

Rozšíření nabídky služeb, stejně jako vývoj nových produktů, by podniku přineslo další zisky.

Využívání dotačních programů právě pro podporu inovací výroby a zkvalitnění poskytovaných služeb jsou velmi dobrou alternativou investování k vylepšení konkurenceschopnosti a pozice na trhu.

Hrozby

Vysoká konkurence je bohužel největší hrozbou podniku. V okolí působí řada konkurenčních podniků se stejným či podobným předmětem podnikání.

Ztráta zákazníků souvisí nejen s konkurencí, ale i s nedostatečnou diferenciací produktů a služeb.

Zvyšování finančních nákladů zejména na výrobu, energie, pohonné hmoty je rovněž významnou hrozbou, která může nepříznivým způsobem ovlivnit existenci podniku.

Změny v legislativě mohou způsobit náhlý růst cen kvůli růstu daně z přidané hodnoty, dalším problémem by mohly být změny v minimální mzdě.

Vyhodnocení SWOT analýzy

Pro přehlednost je vyhodnocení SWOT analýzy vyhotoveno formou tabulky 1. Každé položce tabulky je dle subjektivního hodnocení přiřazena váha významnosti na stupnici od 1 do 10, přičemž čím vyšší hodnota, tím je vyšší váha významnější.

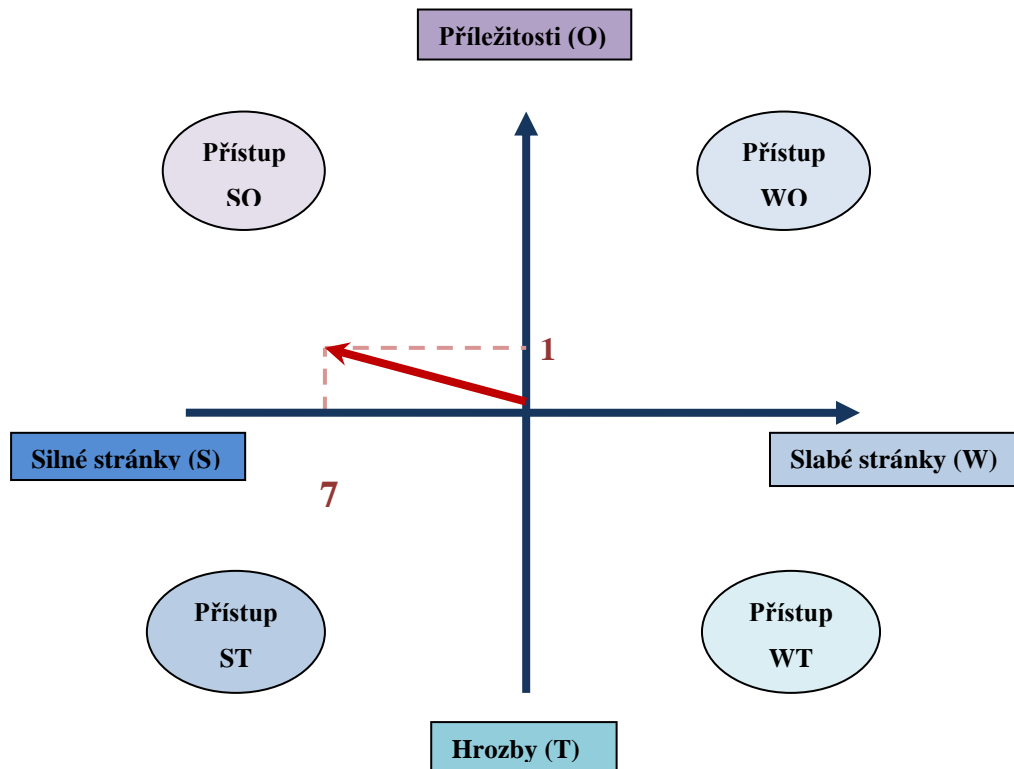
Tab. 1: SWOT analýza

Silné stránky (S)		Slabé stránky (W)	
Dlouholetá tradice	6	Nízká prezentace podniku	8
Finanční stabilita	9	Nízké náklady na reklamu	5
Modernizace výrobních technologií	7	Vysoké personální náklady	4
Vysoká kvalita	8	Nedostatečná diferenciac	6
Celkem	30 bodů	Celkem	23 bodů
Příležitosti (O)		Hrozby (T)	
Vstup na zahraniční trhy	7	Vysoká konkurence	7
Vývoj nových produktů	5	Ztráta zákazníků	5
Rozšíření nabídky služeb	5	Zvyšování finančních nákladů	6
Využívání dotačních programů	9	Změny v legislativě	7
Celkem	26 bodů	Celkem	25 bodů

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 1 vyjádříme rozdíl mezi silnými a slabými stránkami, a příležitostmi a hrozbami, a poté tyto hodnoty zaneseme do grafu.

Konečný výsledek SWOT analýzy interpretuje obrázek 1, z něhož je patrné, že podnik se nachází v části SO, to znamená, že má velký potenciál k realizaci uvedených příležitostí s pomocí využití svých silných stránek.

Obr. 1: Grafické znázornění SWOT analýzy

7 FINANČNÍ ANALÝZA PODNIKU POMOCÍ POMĚROVÝCH UKAZATELŮ

Účetní výkazy uvádějí absolutní hodnoty jednotlivých položek. K tomu, aby bylo možné zkoumat vzájemné vazby a souvislost mezi jednotlivými ukazateli, dáváme tyto absolutní hodnoty do vzájemného poměru. [7]

Poměrové ukazatele jsou nejčtenější a zároveň bývají i nejužívanější skupinou ukazatelů, a jsou definovány jako podíl dvou určitých položek ze základních účetních výkazů. Pomocí poměrových ukazatelů je možné provádět různá časová srovnání, analýzy apod., což je také základním smyslem poměrové finanční analýzy. [8], [18]

7.1 Ukazatele likvidity

Likvidita patří mezi základní složky hodnocení výkonnosti podniku. V podmínkách tržní ekonomiky nemůže fungovat žádný podnik, který není schopen dostát svým závazkům. Při hodnocení ukazatelů likvidity je nezbytné vzít na vědomí, že oběžný majetek podniku nevytváří žádný zisk, naopak v oběžném majetku jsou zdroje podniku vázány. Naopak příliš vysoká míra likvidity je negativním jevem pro vlastníky podniku, protože finanční prostředky jsou vázány v aktivech, která příliš nepomáhají zhodnocování jejich investic. Je tedy třeba najít pokud možno vyváženou míru likvidity, která zaručí nejen dostatečné zhodnocení vložených prostředků, ale i schopnost podniku dostát svým závazkům. Obecně je možné tvrdit, že ukazatele likvidity mají v podstatě tvar podílu toho, čím je možné platit, k tomu, co je nutné platit. Vzhledem k názvu a obsahu těchto ukazatelů jsou používány tři základní ukazatele, kterými jsou okamžitá likvidita, pohotová likvidita a běžná likvidita. [7]

Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita, označovaná jako likvidita 1. stupně nebo také cash ratio, představuje nejužší definici likvidity. Ukazatel okamžité likvidity zahrnuje pouze nejlíkvidnější položky z rozvahy.

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pohotová likvidita

Pohotová likvidita bývá označována jako likvidita 2. stupně, někdy také acid test.

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{pohledávky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pro ukazatele pohotové likvidity platí, že jeho číselník by měl být ve stejné hodnotě jako jmenovatel, tedy v poměru 1:1, maximálně 1,5:1. Vyšší hodnota pohotové likvidity bude pozitivním faktem zejména pro věřitele, ne však pro vedení podniku a případné akcionáře.

Běžná likvidita

Běžná likvidita, likvidita 3. stupně nebo current ratio, vypovídá o tom, v jaké míře by podnik uspokojil své věřitele, kdyby okamžitě proměnil všechna oběžná aktiva na hotovost.

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Čím vyšší hodnoty tento ukazatel dosahuje, tím pravděpodobnější je zachování platební schopnosti podniku. Pro ukazatel běžné likvidity platí, že hodnoty v čitateli jsou k hodnotě ve jmenovateli v rozmezí hodnot 1,5 až 2,5. V některých případech bývá uváděna hodnota 2, a to z důvodu existence širokého spektra nástrojů financování. [8], [9]

Tab. 2: Analýza ukazatelů likvidity

Ukazatele likvidity	Rok			
	2011	2012	2013	2014
Okamžitá likvidita	0,10	0,16	0,25	0,19
Pohotová likvidita	0,60	0,62	0,74	0,85
Běžná likvidita	1,99	2,28	2,20	2,46

Zdroj: Vlastní zpracování

Doporučená hodnota okamžité likvidity by se měla pohybovat v rozmezí od 0,2 do 0,5. V tabulce 2 vidíme, že ve sledovaném období se podnik v tomto intervalu pohyboval pouze v roce 2013. Z výpočtu tohoto ukazatele je zřejmé, že podnik nemá dostatečné prostředky k tomu, aby byl schopen okamžitě uhradit své krátkodobé závazky. V případě pohotové likvidity se podnik blížil doporučené hodnotě pouze v roce 2014. Z toho vyplývá, že nadržuje vysoký objem oběžných aktiv v podobě pohotovostních prostředků, což může být nevýhodné zejména pro věřitele. Hodnoty běžné likvidity se nachází

v doporučeném rozmezí, krátkodobé závazky podniku by tedy mohly být, v případě potřeby, uhrazeny částí oběžných aktiv.

7.2 Ukazatele rentability

Rentabilita neboli výnosnost vloženého kapitálu slouží k měření schopnosti podniku vytvářet nové zdroje a dosahovat zisku při využití investovaného kapitálu.

Rentabilita vloženého kapitálu

Ukazatel rentability vloženého kapitálu (return on investment – ROI) je určen k měření efektivity dlouhodobě investovaného kapitálu.

$$\text{rentabilita} = \frac{\text{zisk}}{\text{vložený kapitál}}$$

Výsledky ukazatelů rentability vyjadřují, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč dlouhodobých zdrojů financování.

Rentabilita celkových vložených prostředků

Rentabilita celkových vložených prostředků (return on assets – ROA) je považována za základní měřítko rentability. Ukazatel vyjadřuje, jaký efekt připadá na jednotku majetku, který je využíván k podnikatelské činnosti podniku.

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}}$$

Rentabilita vlastního kapitálu

Ukazatel rentability vlastního kapitálu (return on equity – ROE) měří výnosnost kapitálu, který byl do podniku vložen akcionáři nebo vlastníky podniku. Jedná se o ukazatel, který pomáhá investorům zjistit, zda je jejich kapitál reprodukován s odpovídající intenzitou, která zohledňuje riziko investice.

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Růst ukazatele rentability vlastního kapitálu může značit např. růst výsledku hospodaření, zmenšení podílu vlastního kapitálu v podniku, případně pokles úročení cizího kapitálu. Udává se, že hodnota tohoto ukazatele měla být vyšší než je výše úrokové míry u bezrizikových cenných papírů.

Rentabilita tržeb

Ukazatel rentability tržeb (return on sales – ROS) vyjadřuje, jaká je schopnost podniku dosahovat zisku při určité úrovni tržeb, to znamená, jaký zisk dokáže podnik vyprodukovat na 1 Kč tržeb.

$$ROS = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}}$$

Obecně se dá říci, že čím je rentabilita tržeb vyšší, tím je situace v podniku z hlediska produkce lepší. [8], [9]

Tab. 3: Analýza ukazatelů rentability

Ukazatele rentability	Rok			
	2011	2012	2013	2014
Rentabilita celkových vložených prostředků	1,25 %	4,75 %	4,79 %	7,42 %
Rentabilita vlastního kapitálu	0,44 %	4,44 %	5,04 %	9,49 %
Rentabilita tržeb	0,77 %	5,91 %	6,20 %	13,56 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle výsledků uvedených v tabulce 3 nejvyšší ziskovosti u všech ukazatelů v průběhu sledovaného období dosáhl podnik v roce 2014. Ukazatele vykazují rostoucí tendenci, což je pozitivním faktem, jelikož roste výnosnost prostředků, které byly vloženy do podniku. Tento stav je odrazem výrazného růstu čistého zisku podniku ve sledovaném období.

7.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity vyjadřují, v jaké míře podnik využívá jednotlivé části svého majetku. Jedná se tedy o hodnocení vázanosti kapitálu v aktivech.

Mezi základní ukazatele aktivity patří:

- doba obratu zásob,
- doba obratu (splatnosti) pohledávek,
- doba obratu (splatnosti) krátkodobých závazků,
- obrat oběžných, stálých a celkových aktiv.

Doba obratu zásob

Ukazatel doby obratu zásob udává intenzitu využití a vyjadřuje, jak dlouho (počet dnů) jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob, nebo kolik dní trvá jedna obrátka zásoby. Platí, že čím je doba obratu zásob kratší, tím lépe.

$$\text{doba obratu zásob} = \frac{\text{průměrný stav zásob}}{\text{tržby}} * 360 \text{ [dny]}$$

Doba obratu pohledávek

Ukazatel doby obratu pohledávek vyjadřuje délku období, po které musí podnik průměrně čekat, než inkasuje platby od svých odběratelů.

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby}} * 360 \text{ [dny]}$$

Doba obratu krátkodobých závazků

Ukazatel doby obratu krátkodobých závazků vypovídá o tom, jak rychle podnik splácí své krátkodobé závazky.

$$\text{doba obratu závazků} = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{tržby}} * 360 \text{ [dny]}$$

Doba obratu závazků by měla být delší než doba obratu pohledávek, aby nebyla oslabena finanční stabilita podniku.

Obrat celkových aktiv

Ukazatel obratu celkových aktiv vyjadřuje míru využití všech druhů aktiv.

$$\text{obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}}$$

Pokud je hodnota ukazatele nižší než odvětvový průměr, podnik by měl usilovat o zvýšení tržeb, snížení stavu aktiv, nebo obojí současně. Čím vyšší hodnota u tohoto ukazatele vychází, tím lépe.

Obrat stálých aktiv

Ukazatel obratu stálých aktiv měří využití těchto aktiv, která jsou v zůstatkové ceně.

$$\text{obrat stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva}}$$

Obrat oběžných aktiv

Ukazatel obratu oběžných aktiv slouží k vyjádření toho, v jaké intenzitě podnik využívá oběžná aktiva. Výsledné hodnoty tohoto ukazatele by měly být co nejvyšší. [8], [9]

$$\text{obrat oběžných aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{oběžná aktiva}}$$

Tab. 4: Analýza ukazatelů aktivity

Ukazatele aktivity	Rok			
	2011	2012	2013	2014
Doba obratu zásob (ve dnech)	205	143	121	121
Doba obratu pohledávek (ve dnech)	75	39	41	49
Doba obratu závazků (ve dnech)	149	86	83	75
Obrat celkových aktiv	0,29	0,37	0,39	0,37
Obrat stálých aktiv	0,39	0,47	0,50	0,47
Obrat oběžných aktiv	1,20	1,83	1,97	1,95

Zdroj: Vlastní zpracování

V analyzovaném období můžeme v tabulce 4 sledovat klesající vývoj ukazatele doby obratu zásob. V posledních dvou letech se počet dní snížil takřka o polovinu, než tomu bylo v roce 2011, což se dá označit za pozitivní jev. Průměrná doba obratu pohledávek v rámci sledovaného období činila 51 dnů. Z výpočtů ukazatele doby obratu závazků vyplývá, že podnik se snaží zkracovat dobu úhrady svých závazků. Průměrná doba splatnosti závazků činí ve sledovaném období 98 dnů. Porovnáme-li výsledek ukazatele doby obratu závazků s ukazatelem doby obratu pohledávek, vidíme, že podnik splácí své závazky až poté, co odběratelé uhradí pohledávky, není tak ohrožena likvidita podniku. Z výsledků ukazatele obratu celkových aktiv vyplývá, že podnik neefektivně využívá svůj majetek, a měl by zvážit vzdání se části aktiv ve prospěch zvýšení tržeb. Obdobných hodnot dosáhl i ukazatel obratu stálých aktiv. Nízké hodnoty tohoto ukazatele poukazují na fakt, že podnik využívá nižších odpisů majetku. Pokud srovnáme ukazatel obratu oběžných aktiv s ukazatelem obratu stálých aktiv, můžeme vidět, že podnik ke své činnosti lépe využívá právě oběžná aktiva, která mu přinášejí vyšší tržby.

7.4 Ukazatele zadluženosti

Smyslem analýzy ukazatelů zadluženosti je hledání ideálního vztahu mezi vlastním a cizím kapitálem, tzv. kapitálová struktura. Pod pojmem zadluženost rozumíme stav, kdy podnik využívá k financování svých aktiv cizí zdroje.

Ukazatel věřitelského rizika

Základním ukazatelem, který vyjadřuje celkovou zadluženost podniku, je poměr celkových závazků k celkovým aktivům, neboli ukazatel věřitelského rizika, debt ratio.

$$\text{debt ratio} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Obecně platí, že s rostoucí hodnotou tohoto ukazatele se zvyšuje i riziko věřitelů.

Koeficient samofinancování

Doplňujícím ukazatelem k ukazateli věřitelského rizika je koeficient samofinancování, equity ratio. Součet výsledných hodnot ukazatele věřitelského rizika a koeficientu samofinancování by měl dát přibližně 1.

$$\text{equity ratio} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Tento ukazatel vyjadřuje míru, v jaké jsou aktiva společnosti financována penězi akcionářů.

Ukazatel míry zadluženosti

Ukazatel míry zadluženosti dává do poměru vlastní a cizí kapitál a vypovídá o tom, do jaké míry by mohly být ohroženy nároky věřitelů. Doporučená výsledná hodnota ukazatele by měla být menší než jedna.

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Úrokové krytí

Ukazatel úrokového krytí charakterizuje výši zadluženosti prostřednictvím schopnosti podniku splácet úroky, a v případě financování cizími zdroji, které podléhají úročení, nabývá na významu. Pokud ukazatel dosahuje hodnoty 1, značí to, že podnik vygeneroval zisk, který je dostačující pro splácení úroků věřitelům, ale pro samotný podnik nevyhovující, proto platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím lépe. Za optimální jsou v praxi považovány hodnoty 5 a více. [8], [9]

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{Nákladové úroky}}$$

Tab. 5: Analýza ukazatelů zadluženosti

Ukazatele zadluženosti	Rok			
	2011	2012	2013	2014
Ukazatel věřitelského rizika	50,17 %	50,17 %	51,29 %	46,19 %
Koeficient samofinancování	49,82 %	49,67 %	48,64 %	53,78 %
Míra zadluženosti	0,99	0,99	0,95	1,16
Úrokové krytí	1,14	2,39	2,69	4,98

Zdroj: Vlastní zpracování

Výpočet ukazatele celkové zadluženosti, resp. věřitelského rizika, znázorněn v tabulce 5, vyjadřuje, že podnik dosahuje ve sledovaném období přiměřených hodnot. V literatuře se považuje za optimální hodnoty rozmezí 30 % až 60 %, což analyzovaný podnik splňuje. Rovněž je zde zřetelný pokles celkové zadluženosti v roce 2014 oproti předcházejícím obdobím. U koeficientu samofinancování je v roce 2014 zaznamenáno nepatrné zvýšení, které je způsobeno zvýšením kapitálu se současným snížením hodnoty aktiv. Míra zadluženosti značí, že podnik své potřeby financuje i z cizích zdrojů, pokud by tyto hodnoty v dalších obdobích dále vzrůstaly, mohl by být podnik věřiteli považován za rizikový. Jestliže doporučená hodnota ukazatele úrokového krytí je 5, vidíme, že v posledním analyzovaném období se podnik této hodnotě přibližuje. Tento nárůst je způsoben zejména růstem zisku před úroky a zdaněním během analyzovaného období.

7.5 Srovnání výsledků finanční analýzy s podniky se stejným předmětem podnikání

Následující tabulka 6 podává stručný přehled o hospodaření podniku ve srovnání s konkurencí. K tomuto porovnání byly vybrány subjekty se stejným předmětem podnikání působící v blízkém okolí analyzovaného podniku. Data byla převzata z veřejně dostupných zdrojů, resp. účetních výkazů a výročních zpráv za rok 2013, uložených v obchodním rejstříku.

Tab. 6: Srovnání výsledků finanční analýzy s konkurenčními podniky

Ukazatel	Analyzovaný podnik	Podnik X	Podnik Y	Podnik Z
Okamžitá likvidita	0,25	0,80	1,28	0,23
Pohotová likvidita	0,74	1,32	4,03	1,14
Běžná likvidita	2,20	2,71	10,11	3,33
Rentabilita úhrnných vložených prostředků (v %)	4,79	4,74	3,81	3,27
Rentabilita vlastního kapitálu (v %)	5,04	8,72	3,20	3,43
Rentabilita tržeb (v %)	6,20	16,10	6,88	6,56
Doba obratu zásob	120,60	172,47	174,68	150,87
Doba obratu pohledávek	40,77	84,63	79,04	62,54
Doba obratu závazků	82,58	161,28	28,78	68,83
Obrat celkových aktiv	0,39	0,20	0,38	0,40
Obrat stálých aktiv	0,50	0,61	0,54	0,55
Obrat oběžných aktiv	1,97	0,82	1,23	1,56
Debt ratio	51,29	20,04	18,35	22,17
Equity ratio	48,64	37,09	81,64	77,36
Míra zadluženosti	0,95	0,54	0,22	0,28
Úrokové krytí	2,69	8,34	7,08	5,26

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 6 si můžeme všimnout, že ačkoliv analyzovaný podnik, s výjimkou ukazatele pohotové likvidity, splňuje rozmezí doporučených hodnot, podnik Y vyčnívá z řady a vyniká mezi konkurencí. V případě ukazatelů rentability by se dalo říci, že všechny srovnávané subjekty jsou, s mírnými odchylkami, na podobné úrovni. Toto již neplatí u ukazatelů aktivity, kde se například u hodnoty ukazatele doby obratu zásob doporučuje pokud možno nejnížší počet dní, nebo u hodnoty ukazatele doby obratu pohledávek počet dní do 70, v těchto zmíněných případech je analyzovaný podnik daleko před konkurencí. U zbylých ukazatelů aktivity jsou již výsledné hodnoty sledovaných podniků na podobné úrovni. Nakonec porovnáme hodnoty ukazatelů zadluženosti, u nichž je také patrný předstih ve výsledných hodnotách analyzovaného podniku vzhledem ke konkurenci, vyjma ukazatele úrokového krytí, jehož doporučená hodnota je 5 a více. V tomto případě stojí analyzovaný podnik až na posledním místě mezi konkurenty. Shrňeme-li výsledky tohoto srovnání, nedá se jednoznačně určit, který ze zkoumaných podniků předčí ostatní konkurenty, protože každý ze zkoumaných subjektů dosahuje různých hodnot u jednotlivých skupin poměrových ukazatelů.

7.6 Vyhodnocení finanční analýzy

Finanční analýza podniku pomocí poměrových ukazatelů byla provedena za účelem získání představy o finanční situaci analyzovaného podniku. Ve sledovaném období podnik každoročně vykázal rostoucí tendenci výsledku hospodaření, což ovlivnil zejména nárůst tržeb za prodej výrobků a služeb.

Při analýze ukazatelů likvidity se jako nejslabší článek projevila pohotová likvidita, která ani v jednom ze sledovaných období nedosáhla doporučených hodnot, ale pozitivním jevem je, že ukazatel v průběhu sledovaného období vykazuje postupný nárůst výsledných hodnot. Běžná likvidita podniku se taktéž pohybuje lehce pod doporučenou spodní hranicí. V případě ukazatele celkové likvidity jsou výsledné hodnoty v optimálním rozmezí, dokonce se během sledovaného období projevuje jejich růst. Pro optimalizaci hodnot ukazatelů běžné a pohotové likvidity by bylo vhodné vzdát se části oběžných aktiv ve prospěch pohotových finančních prostředků.

Analýzou ukazatelů rentability bylo zjištěno, že podnik v průběhu sledovaného období neustále zvyšuje procento rentability a dosahuje velmi příznivých hodnot. Toto je způsobeno růstem hospodářského výsledku podniku.

U analýzy ukazatelů aktivity je patrný nárůst tržeb během sledovaného období, což má za následek optimalizaci hodnot ukazatelů aktivity ke konci období. Například u ukazatele doby obratu zásob v posledním sledovaném období je patrné, vzhledem ke stavu v prvním sledovaném období, snížení celkové doby obratu zásob téměř o polovinu.

Ukazatele celkové zadluženosti v průběhu sledovaného období dosahují optimálních hodnot v rozmezí 30 % až 60 %, to znamená, že podnik efektivně využívá vlastní i cizí zdroje k financování svých aktiv. Ukazatel míry zadluženosti v posledním sledovaném roce lehce převyšuje doporučenou hranici 1, což by mohlo negativně ovlivnit nároky stávající a budoucích věřitelů, pokud by tato hodnota nadále rostla. Jinými slovy, podnik by se mohl stát rizikovým z pohledu věřitelů. V případě ukazatele úrokového krytí je patrné, že jeho hodnota v průběhu sledovaného období postupně narůstá a dostává se téměř na doporučenou hranici. Hodnota tohoto ukazatele, jak již bylo zmíněno, je ovlivněna zejména výší zisku před zdaněním, proto jestliže zisk roste, rostou i hodnoty ukazatele úrokového krytí.

Z výsledků zjištěných poměrovou finanční analýzou lze konstatovat, že analyzovaný podnik podléhá finančnímu riziku, v největší míře riziku likvidnímu, ale také riziku úvěrovému a úrokovému, jejichž analýza bude provedena v následující části této práce.

8 ANALÝZA FINANČNÍCH RIZIK PODNIKU

Pro analýzu finančních rizik jsem zvolila postup uvedený v teoretické části s využitím kvalitativní metody analýzy rizik. Při určování hodnoty rizika použiji údaje zjištěné poměrovou finanční analýzou z předchozí části práce a z interních dat analyzovaného podniku. Nejprve si stanovím hranici analýzy rizik a identifikuji aktiva, jejichž nepříznivé hodnoty by mohly mít negativní dopad na fungování podniku a jeho existenci.

8.1 Stanovení hranice analýzy rizik a identifikace aktiv

Dalo by se říci, že hranice rizik tvoří pomyslný kruh, v němž se nacházejí pouze aktiva, která musejí být analyzována. Vzhledem k údajům, které byly získány z výsledků finanční analýzy, zahrnu do analýzy rizik tato aktiva:

- pohledávky po splatnosti,
- závazky po splatnosti a
- bankovní úvěry.

Na finanční rizika ovšem mají vliv i některé ukazatele finanční analýzy, proto další skupinou analyzovaných aktiv budou:

- ukazatele likvidity a
- ukazatele zadluženosti.

8.2 Analýza jednotlivých aktiv

Jak již bylo řečeno, pro účely analýzy jednotlivých aktiv jsem zvolila kvalitativní metodu analýzy rizik. Konkrétní míru rizika vyjádřím dle jeho rozsahu a mého subjektivního hodnocení číselně na stupnici od 1 do 5 bodů, s přihlédnutím na literaturou doporučené hodnoty analyzovaných aktiv, resp. ukazatelů. Hodnota 1 znamená nejnižší riziko, hodnota 5 je riziko nejvyšší. Součástí analýzy aktiv bude analýza hrozeb a zranitelností, kterými by mohla být tato aktiva ohrožena. Následující tabulka 7 vyjadřuje slovní hodnocení rozsahu rizika.

Tab. 7: Rozsah hodnocení rizika

Hodnota rizika	Slovní vyjádření rozsahu rizika
1	Velmi nízké riziko
2	Nízké riziko
3	Střední riziko
4	Vysoké riziko
5	Velmi vysoké riziko

Zdroj: Vlastní zpracování

Analýza pohledávek po splatnosti

V obecném slova smyslu pojem pohledávka znamená vyskladnění zboží, případně provedení služby, bez následného inkasa tržby za ně. V případě pohledávky po splatnosti jde o stav, kdy k dohodnutému termínu dosud odběratel neuhradil svůj závazek. Čím delší doba je pohledávka po datu splatnosti, tím obtížnější může být její vymáhání a pro podnik to může znamenat komplikace, jelikož chybějící peněžní prostředky si bude muset obstarat z jiných zdrojů. Tabulka 8 představuje strukturu pohledávek po splatnosti dle počtu dnů prodlení odběratelů.

Tab. 8: Pohledávky po splatnosti

Pohledávky po lhůtě splatnosti	Stav k 31. 12. 2014	
	absolutní (v tis. Kč)	relativní (v %)
Do 90 dnů	3 274	70,72 %
Do 180 dnů	249	5,37 %
Do 365 dnů	415	8,96 %
Nad 365 dnů	691	14,92 %
Pohledávky po lhůtě splatnosti celkem	4 629	100 %
Pohledávky celkem	16 189	
Podíl pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách	28,59 %	

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 8 je patrné, že celková výše pohledávek po splatnosti činí téměř 29 % na celkových pohledávkách. Nejvyšší procento zde mají pohledávky po splatnosti do 90 dnů, nejméně je pohledávek do 180 dnů po splatnosti. Pohledávky po době splatnosti nad 365 dnů, které činí téměř 15 %, už mohou způsobit podniku potíže s jejich vymožením. V následujících tabulkách nejprve vyhodnotím riziko pohledávek po splatnosti dle jejich podílu na celkových pohledávkách, poté budu hodnotit riziko

pohledávek dle doby po splatnosti, a na závěr stanovím hodnotu rizika pohledávek po splatnosti aritmetickým průměrem. Nyní určím hodnotu rizika dle podílu pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách. Stupnice hodnocení je uvedena v tabulce 9.

Tab. 9: Stupnice míry rizika pro podíl pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách

Podíl pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách	Hodnocení rizika
0 % až 10 %	1
10 % až 20 %	2
20 % až 30 %	3
30 % až 40 %	4
40 % a více	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Z rozdělení pohledávek po splatnosti, uvedeného v tabulce 8, vyplývá, že podíl pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách je 28,59 %, což značí rizikovou hodnotu 3 dle tabulky 9. Dále budu určovat hodnotu rizika pohledávek po splatnosti dle počtu dnů po jejich splatnosti, tedy dle struktury. Hodnoty rizika dle jeho struktury jsou uvedeny v následující tabulce 10.

Tab. 10: Stupnice míry rizika pro pohledávky po splatnosti dle doby jejich splatnosti

Do 90 dnů	Do 180 dnů	Do 365 dnů	Nad 365 dnů	Hodnocení rizika
80 % až 100 %	0 % až 10 %	0 % až 5 %	0 % až 1,5 %	1
60 % až 80 %	10 % až 20 %	5 % až 10 %	1,5 % až 3 %	2
40 % až 60 %	20 % až 30 %	10 % až 15 %	3 % až 4,5 %	3
20 % až 40 %	30 % až 40 %	15 % až 20 %	4,5 % až 6 %	4
0 % až 20 %	40 % a více	20 % a více	6 % a více	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro lepší přehlednost jsou hodnoty rizika pohledávek po splatnosti dle jejich struktury zaznamenány v tabulce 11, kde je poté aritmetickým průměrem určena hodnota rizika těchto pohledávek jako 2,5 bodu.

Tab. 11: Hodnocení rizika dle struktury pohledávek po splatnosti

Pohledávky po splatnosti	Hodnocení rizika
Do 90 dnů po splatnosti	2
Do 180 dnů po splatnosti	1
Do 365 dnů po splatnosti	2
Nad 365 dnů po splatnosti	5
Hodnocení rizika pohledávek po splatnosti	2,5

Zdroj: Vlastní zpracování

Následující tabulka 12 udává celkovou hodnotu rizika pohledávek po splatnosti, která vyplývá z předchozího hodnocení a konečná hodnota je určena rovněž aritmetickým průměrem, ze součtu podílu pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách a pohledávek po splatnosti dle struktury počtu dnů po splatnosti.

Tab. 12: Hodnocení rizika pohledávek po splatnosti

Položka	Hodnocení rizika
Podíl pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách	3
Hodnocení podle struktury pohledávek po splatnosti	2,5
Hodnocení rizika pohledávek po splatnosti	2,75

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 12 je patrné, že riziko pohledávek po splatnosti v analyzovaném podniku činí 2,75 bodu, což se blíží hranici středního rizika.

Analýza závazků po splatnosti

Závazek je možné definovat jako protipól pohledávky. V obchodním styku bývá v zájmu podniků dohodnout si co nejlepší obchodní a platební podmínky s co nejdelší dobou splatnosti závazků. Větší množství závazků po splatnosti ale může znamenat, že podnik zřejmě není v dobré finanční situaci a není tedy schopen dlužné částky řádně a včas uhradit. V tabulce 13 jsou uvedeny závazky analyzovaného podniku po lhůtě splatnosti, a následně rozděleny dle počtu dnů prodlení.

Tab. 13: Závazky po splatnosti

Závazky po lhůtě splatnosti	Stav k 31. 12. 2014	
	absolutní (v tis. Kč)	relativní (v %)
Do 90 dnů	6 494	57,53 %
Do 180 dnů	2 916	25,83 %
Do 365 dnů	1 784	15,80 %
Nad 365 dnů	93	0,82 %
Závazky po lhůtě splatnosti celkem	11 287	100 %
Závazky celkem	30 456	
Podíl závazků po splatnosti na celkových závazcích	37,06 %	

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce 13 bylo zaznamenáno vyšší procento závazků po splatnosti než u předchozího aktiva, tedy pohledávek po splatnosti. V následující tabulce 14 ohodnotím riziko podílu závazků po splatnosti na celkových závazcích podniku.

Tab. 14: Hodnocení rizika dle struktury závazků po splatnosti

Podíl závazků po splatnosti na celkových závazcích	Hodnocení rizika
0 % až 10 %	1
10 % až 20 %	2
20 % až 30 %	3
30 % až 40 %	4
40 % a více	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Protože výše podílu závazků po splatnosti na celkových závazcích činí 37,06 %, přiřazuji mu dle tabulky 14 hodnotu 4 body. Nyní se zaměřím na hodnocení rizika závazků po splatnosti dle jeho struktury podle počtu dnů po splatnosti. Hodnocení rizika závazků po splatnosti dle struktury těchto závazků udává tabulka 15.

Tab. 15: Stupnice míry rizika pro závazky po splatnosti dle doby jejich splatnosti

Do 90 dnů	Do 180 dnů	Do 365 dnů	Nad 365 dnů	Hodnocení rizika
80 % až; 100 %	0 % až 10 %	0 % až 5 %	0 % až 1,5 %	1
60 % až 80 %	10 % až 20 %	5 % až 10 %	1,5 % až 3 %	2
40 % až 60 %	20 % až 30 %	10 % až 15 %	3 % až 4,5 %	3
20 % až 40 %	30 % až 40 %	15 % až 20 %	4,5 % až 6 %	4
0 % až 20 %	40 % a více	20 % a více	6 % a více	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro přehlednost je hodnocení rizika dle struktury závazků po splatnosti znázorněno v tabulce 16, a s využitím aritmetického průměru je mu přiřazeno číslo 2,25 bodu.

Tab. 16: Hodnocení rizika dle struktury závazků po splatnosti

Závazky po splatnosti	Hodnocení rizika
Do 90 dnů po splatnosti	3
Do 180 dnů po splatnosti	2
Do 365 dnů po splatnosti	3
Nad 365 dnů po splatnosti	1
Hodnocení rizika závazků po splatnosti	2,25

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové hodnocení rizika závazků po splatnosti vidíme v tabulce 17.

Tab. 17: Hodnocení rizika závazků po splatnosti

Položka	Hodnocení rizika
Podíl závazků po splatnosti na celkových závazcích	4
Hodnocení podle struktury závazků po splatnosti	2,25
Hodnocení rizika závazků po splatnosti	3,125

Zdroj: Vlastní zpracování

Hodnota rizika závazků po splatnosti je tedy dle aritmetického průměru určena jako 3,125 rizikových bodů, což slovně vyjádříme jako střední riziko.

Analýza bankovních úvěrů

Bankovní úvěr je jednou z nejběžnějších forem podnikového financování zejména proto, že pro podniky bývá nejrychlejším a nejsnadnějším způsobem získání potřebných zdrojů k financování jejich činnosti. Analyzovaný podnik čerpá všechny bankovní úvěry v bance GE Money Bank. Následující tabulka 18 podává přehled o zůstatcích a úrokových sazbách úvěrů. Účel úvěru není z důvodu zachování anonymity záměrně uveden, ovšem vždy se

jedná o úvěry, které slouží k zajištění činnosti podniku, případně k nákupu surovin, výrobků a technologií.

Tab. 18: Přehled zůstatků a úrokových sazeb bankovních úvěrů

Zůstatek (v tis. Kč)	Úroková sazba (v %)
6 000	2,75
495	6,20
6 998	5,87
7644	5,61
8 384	4,85
45 119	4,35
3 965	2,70
1 145	4,25
5 664	4,20
7 105	4,80
4 772	5,50
954	5,00

Zdroj: Vlastní zpracování

K dalším analýzám již budu využívat údaje zjištěné finanční analýzou. Jako první zde použiji výsledek ukazatele úrokového krytí, který dle tabulky 5 vykazoval ve sledovaném období roku 2014 hodnotu 4,98 a tento výsledek ohodnotím stupněm rizika podle tabulky 19.

Tab. 19: Stupnice míry rizika bankovních úvěrů

Hodnota ukazatele úrokového krytí	Hodnocení rizika
5 a více	1
4 až 5	2
3 až 4	3
2 až 3	4
0 až 2	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro výše uvedenou hodnotu ukazatele úrokového krytí je pomocí tabulky 19 přiřazeno tomuto ukazateli číslo 2, což značí nízké riziko. Hodnota rizika bankovních úvěrů dosahuje stupně 2, tedy nízké riziko, jak můžeme sledovat také v tabulce 20.

Tab. 20: Hodnocení rizika bankovních úvěrů

Položka	Stav k 31. 12. 2014
Hodnota ukazatele úrokového krytí	4,98
Hodnota rizika bankovních úvěrů	2

Zdroj: Vlastní zpracování

Analýza ukazatelů likvidity

Likvidita neboli schopnost podniku dostát svým závazkům by měla patřit mezi nejsledovanější ukazatele vůbec, a to nejen z existenčních důvodů, ale i z důvodu možné ztráty důvěry, jak dodavatelů, tak i veřejnosti. Následující tabulka 21 hodnotí riziko ukazatelů likvidity. Hodnoty jednotlivých složek likvidity jsou přizpůsobeny literaturou doporučeným hodnotám a je jim přiřazen odpovídající stupeň hodnocení rizika.

Tab. 21: Stupnice míry rizika ukazatelů likvidity

Běžná likvidita	Pohotovná likvidita	Celková likvidita	Hodnocení rizika
2 a více	1 a více	0,20 a více	1
1,5 až 2	0,75 až 1	0,15 až 0,20	2
1 až 1,5	0,50 až 0,75	0,10 až 0,15	3
0,5 až 1	0,25 až 0,50	0,05 až 0,10	4
0 až 0,5	0 až 0,25	0 až 0,05	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro přehlednost jsou hodnoty ukazatelů likvidity ve sledovaném období zaznamenány v tabulce 22 a zároveň dle tabulky 21 ohodnoceny.

Tab. 22: Hodnocení rizika ukazatelů likvidity

Položka	Stav k 31. 12. 2014	Hodnocení rizika
Hodnocení rizika běžné likvidity	2,46	1
Hodnocení rizika pohotové likvidity	0,85	2
Hodnocení rizika okamžité likvidity	0,19	2
Hodnocení rizika ukazatelů likvidity		2,5

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 22 vyplývá, že hodnocení rizika ukazatelů likvidity s využitím aritmetického průměru je 2,5 bodu, to znamená nízké až střední riziko.

Analýza ukazatelů zadluženosti

Úvěrové zatížení podniku je do určité míry v pořádku, pokud podnik dosahuje vyšších hodnot rentability. Vzhledem k tomu, že v literatuře je doporučovaná hodnota zadluženosti podniku 30 % až 60 %, je tabulka 23, pro hodnocení rizika celkové zadluženosti, sestavena takto:

Tab. 23: Stupnice míry rizika ukazatele celkové zadluženosti

Hodnota ukazatele celkové zadluženosti	Hodnocení rizika
0 % až 30 %	1
30 % až 50 %	2
50 % až 70 %	3
70 % až 90 %	4
90 % a více	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Podobným způsobem je sestavena tabulka rizika 24 pro ukazatele míry zadluženosti, kde by se doporučená hodnota míry zadluženosti měla pohybovat do hodnoty 1.

Tab. 24: Stupnice míry rizika ukazatele míry zadluženosti

Hodnota ukazatele míry zadluženosti	Hodnocení rizika
0 až 0,5	1
0,5 až 1	2
1 až 1,5	3
1,5 až 2	4
2 a více	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Pomocí tabulek 23, 24 jsem pro lepší přehlednost vytvořila tabulku 25, kde je znázorněna hodnota konkrétního ukazatele v analyzovaném období, a poté přiřazena odpovídající hodnota rizika.

Tab. 25: Hodnocení rizika ukazatelů zadluženosti

Položka	Hodnota ukazatele	Hodnocení rizika
Hodnocení rizika celkové zadluženosti	46,19 %	2
Hodnocení rizika míry zadluženosti	1,16	3
Hodnocení rizika ukazatelů zadluženosti		2,5

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 25 tedy vyplývá, že hodnocení rizika ukazatelů zadluženosti je 2,5 bodů, to znamená, stejně jako u předchozího ukazatele, nízké až střední riziko.

8.3 Seskupení aktiv

Seskupení aktiv znamená zařazení aktiv s podobnými vlastnostmi do skupin podle toho, jaký vliv mají na finanční rizika. V následující tabulce 26 je znázorněn přehled finančních rizik se souvisejícími aktivy podle rozdělení v teoretické části práce.

Tab. 26: Přehled analyzovaných aktiv

Finanční rizika	Analyzovaná aktiva
Kreditní (úvěrové) riziko	Pohledávky po splatnosti
	Závazky po splatnosti
Tržní (úrokové) riziko	Bankovní úvěry
Likvidní riziko	Ukazatele likvidity
	Ukazatele zadluženosti

Zdroj: Vlastní zpracování

Aktiva analyzovaná v předchozí části této kapitoly ovlivňují všechny 3 typy finančních rizik. Do tržního rizika záměrně není zakomponováno měnové riziko, protože analyzovaný podnik obchoduje pouze v tuzemsku, nemá tedy příjmy ani výdaje v zahraniční měně. Rovněž akciové riziko není analyzováno z důvodu, že podnik vlastní pouze kmenové akcie, jejichž výše ani vlastníci se nemění, a emisi nových akcií podnik v budoucnu neplánuje, proto mi vedení podniku tato data ke zpracování neposkytlo.

8.4 Identifikace hrozeb

Po seskupení aktiv přichází na řadu identifikace hrozeb, čímž se rozumí přiřazení hrozby ke skupině aktiv, která by mohla být jejím působením ohrožena.

Aktiva ovlivňující úvěrové riziko

Jak vidíme v tabulce 26, do skupiny aktiv, která by mohla ovlivnit úvěrové riziko, jsem zařadila pohledávky po lhůtě splatnosti a závazky po lhůtě splatnosti. Významnými hrozbami pro tuto skupinu aktiv jsou:

- nemožnost plnění odběratelů,
- nemožnost plnění věřitelům,
- zvýšení zadluženosti podniku,
- prodej majetku nebo zásob k získání finančních prostředků.

Následující tabulka 27 znázorňuje, které hrozby působí na konkrétní aktiva podniku.

Tab. 27: Seznam dvojic aktivum-hrozba ovlivňujících úvěrové riziko

Aktivum	Hrozba
Pohledávky po splatnosti	Nemožnost plnění odběratelů
	Nemožnost plnění věřitelům
	Zvýšení zadluženosti podniku
Závazky po splatnosti	Nemožnost plnění věřitelům
	Zvýšení zadluženosti podniku
	Prodej majetku nebo zásob k získání finančních prostředků

Zdroj: Vlastní zpracování

Aktiva ovlivňující úrokové riziko

Jak bylo již zmíněno, do úrokového rizika zahrnuji pouze bankovní úvěry, které by mohly být ohroženy změnami podmínek na trhu, nebo nepříznivým vývojem úrokových sazeb. V tabulce 28 tedy vidíme, že bankovní úvěry jsou ohroženy dvěma hrozbami.

Tab. 28: Seznam dvojic aktivum-hrozba ovlivňujících úrokové riziko

Aktivum	Hrozba
Bankovní úvěry	Změny podmínek na trhu
	Nepříznivý vývoj úrokových sazeb

Zdroj: Vlastní zpracování

Aktiva ovlivňující likvidní riziko

Skupinu aktiv v případě likvidního rizika tvoří ukazatele likvidity a ukazatele zadluženosti.

Tato aktiva mohou být ohrožena řadou hrozeb, z nichž nejvýznamnějšími jsou:

- nedostatek finančních prostředků v hotovosti či na běžných účtech,
- nemožnost plnění věřitelům,
- předlužení podniku a
- špatná kapitálová struktura.

V tabulce 29 jsou znázorněny hrozby ohrožující konkrétní aktiva podniku.

Tab. 29: Seznam dvojic aktivum-hrozba ovlivňujících likvidní riziko

Aktivum	Hrozba
Ukazatele likvidity	Nedostatek finančních prostředků v hotovosti či na běžných účtech
	Nemožnost plnění věřitelům
	Špatná kapitálová struktura
Ukazatele zadluženosti	Nedostatek finančních prostředků v hotovosti či na běžných účtech
	Nemožnost plnění věřitelům
	Předlužení podniku

Zdroj: Vlastní zpracování

8.5 Vyhodnocení analýzy finančních rizik

V této kapitole vyhodnotím výše zmíněná finanční rizika dle jejich typu a seskupení aktiv.

K hodnocení finančních rizik využiji údaje dle tabulky 7 a aritmetický průměr.

8.5.1 Vyhodnocení úvěrového rizika

Tabulka 30 udává přehled aktiv, která ovlivňují úvěrové riziko a celkové hodnocení tohoto rizika.

Tab. 30: Vyhodnocení úvěrového rizika

Položka	Hodnocení rizika
Hodnocení rizika pohledávek po splatnosti	2,75
Hodnocení rizika závazků po splatnosti	3,12
Hodnocení úvěrového rizika	2,93

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 30 vyplývá, že úvěrové riziko se přibližuje hodnotě 3, tzn. střední riziko. Závazky po splatnosti dosahují vyšší rizikové hodnoty než pohledávky po splatnosti. Nemožnost plnění věřitelům řádně a včas by mohla v budoucnu ohrozit nejen dobré jméno podniku, ale i jeho existenci. V případě pohledávek po splatnosti je situace podobná. Tato dvě aktiva se navzájem ovlivňují, proto by bylo vhodné zavést opatření, která zajistí včasnou úhradu pohledávek od odběratelů a zároveň pomohou podniku hradit včas jeho závazky.

8.5.2 Vyhodnocení úrokového rizika

Tabulka 31 udává přehled aktiv ovlivňujících úrokové riziko, včetně celkového hodnocení tohoto rizika.

Tab. 31: Vyhodnocení úrokového rizika

Položka	Hodnocení rizika
Hodnocení rizika bankovních úvěrů	2
Hodnocení rizika cenných papírů	1
Hodnocení úrokového rizika	1,5

Zdroj: Vlastní zpracování

Úrokové riziko se nachází mezi hodnotami 1 a 2, dá se tedy říci, že pro podnik je rizikem nízkým. Ovšem z důvodu, že riziko cenných papírů nebylo analyzováno, byla mu přiřazena hodnota 1, to znamená velmi nízké riziko.

8.5.3 Vyhodnocení likvidního rizika

Tabulka 32 udává přehled aktiv, která ovlivňují likvidní riziko a celkové hodnocení tohoto rizika.

Tab. 32: Vyhodnocené likvidního rizika

Položka	Hodnocení rizika
Hodnocení rizika ukazatelů likvidity	2,5
Hodnocení rizika ukazatelů zadluženosti	2,5
Hodnocení likvidního rizika	2,5

Zdroj: Vlastní zpracování

Likvidní riziko dosahuje hodnoty mezi 2 a 3, nízké až střední riziko. Obě analyzovaná aktiva ovlivňují likvidní riziko stejnou mírou rizika. Pokud bude podnik své úvěry řádně splácet, dá se předpokládat, že v budoucnu nedojde ke zvýšení likvidního rizika, naopak by

se mohl dostat na stupeň rizika 2. Je to patrné z výsledků finanční analýzy v tabulce 14, kde vidíme mírný pokles celkové zadluženosti oproti předcházejícím obdobím.

9 NÁVRH OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ PROBLEMATICKÝCH OBLASTÍ

Ke zlepšení aktuálního stavu v problematických oblastech mohou výrazně pomoci metody a nástroje řízení finančních rizik. Jako problematické oblasti jsem si pro tuto kapitolu vybrala složky úvěrového rizika, které v analýze finančních rizik dosáhly nejvyšších rizikových hodnot, tedy pohledávky po splatnosti a závazky po splatnosti.

9.1 Řízení pohledávek po splatnosti

Vzhledem k předmětu podnikání a kapitálové struktuře podniku jsem vybrala tyto nástroje řízení úvěrového rizika:

- platební podmínky a smluvní pokuty,
- skonto,
- faktoring a forfaiting.

9.1.1 Platební podmínky a smluvní pokuty

V rámci tohoto nástroje je podstatné konkretizovat všechny kroky, které odběratelé podnikají od převzetí zboží až do jeho úhrady. Tyto podmínky mohou být určeny pro každého odběratele individuálně, zejména pak může dojít ke zpřísnění podmínek vzhledem k dřívějším opakovaným pozdním platbám. Porušení platebních podmínek poté může být sankcionováno pevnou částkou nebo procentem z dlužné částky, tzv. smluvní pokutou. Aby se podnik vyhnul nepříjemnostem s uspokojením svých pohledávek, navrhuji zavedení smluvních pokut za nedodržení lhůt splatnosti dle následující tabulky 33.

Tab. 33: Hodnoty smluvních pokut

Struktura pohledávek	Počet dnů po splatnosti	Hodnota pohledávek	Výše smluvní pokuty
Do 90 dnů	76	3 274	124,41
Do 180 dnů	149	249	18,55
Do 365 dnů	325	415	67,43
Nad 365 dnů	482	691	166,53
Celkem (v tis. Kč)		4 629	376,92

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 33 můžeme vidět, že pokud by podnik aplikoval za každý den prodlení smluvní pokutu ve výši 0,05 %, dosáhl by zisku z dosud neuspokojených pohledávek celkem 376 920 Kč.

9.1.2 Skonto

Skonto je velmi populárním nástrojem zajištění uspokojení pohledávek zejména ze strany odběratele, jenž funguje na bázi poskytnutí slevy z celkové dlužné částky, která je zákazníkovi poskytnuta v případě včasné úhrady za provedené služby či prodané zboží. Sleva může být vyčíslena podle časového intervalu před dnem splatnosti, nebo podle výše očekávaného inkasa. Výše skonta by měla být přiměřená, aby podnik na úkor slev nepřicházel o své tržby.

Výše zmíněné nástroje slouží jako prevence vzniku pohledávek po splatnosti. V případě pohledávek po splatnosti již existujících je situace o něco složitější. V takové situaci může podnik využít nástroje faktoringu nebo forfaitingu.

9.1.3 Faktoring a forfaiting

Tyto specifické nástroje se využívají k odkupu pohledávek před datem jejich splatnosti. Základním rozdílem mezi nimi je ten, že faktoring slouží k odkupu pohledávek, jejichž doba splatnosti je kratší než 90 dnů a forfaiting je využíván při odkupu pohledávek střednědobých a dlouhodobých, zjednodušeně řečeno, doba jejich splatnosti je delší než 90 dnů. Faktoring a forfaiting realizují specializované společnosti, které se po odkupu pohledávky stávají novým věřitelem. Pro představu výše nákladů na faktoring jsem využila internetového zdroje [27], hodnoty jsou zaznamenány v tabulce 34.

Tab. 34: Výpočet faktoringu

Tržby za rok 2014 (v tis. Kč)	112 099
Průměrná doba splatnosti pohledávek (ve dnech)	50
Průměrná hodnota pohledávek (v tis. Kč)	16 000
Náklady faktoringu jako % z obrátu (v %)	1,23
Náklady faktoringu jako % z obrátu (v tis. Kč)	13 000
Čistá hodnota pohledávek po faktoringu (v tis. Kč)	1 379
Náklady na faktoring (v tis. Kč)	11 621

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 34 vyplývá, že ztráta v případě využití faktoringových služeb, by činila 4 379 Kč z celkové hodnoty pohledávek.

9.2 Řízení závazků po splatnosti

Jak již bylo řečeno výše, závazky po splatnosti jsou ve vzájemném vztahu právě s pohledávkami po splatnosti. Nemá-li podnik z dlouhodobého hlediska vyrovnány pohledávky, nebude schopen hradit ani vlastní závazky.

9.2.1 Započtení pohledávek a závazků

V případě, že dodavatel a odběratel jsou v obchodním vztahu, tedy navzájem spolu uzavírají obchodní smlouvy, může se zde využít nástroje započtení pohledávek a závazků, čímž se sníží hodnota závazků. V praxi to znamená, že strana, jejíž závazek je nižší, ztrácí povinnost svému závazku dostát a od protistrany přijme pouze plnění ve výši rozdílu těchto závazků.

9.2.2 Zpětný leasing strojů a zařízení

Pokud však zmíněný nástroj vzájemného započtení pohledávek a závazků nelze využít, resp. podnik má závazky k dodavatelům, kteří nejsou zároveň jeho odběrateli, mohl by zvážit možnost získání finančních prostředků na úhradu závazků po splatnosti a zajištění vlastní likvidity pomocí tzv. zpětného leasingu strojů či zařízení, který je specifickou formou finančního leasingu. Podstatou tohoto nástroje je prodej hmotného majetku leasingové společnosti, která jej obratem pronajme zpět původnímu majiteli. Většina leasingových společností nabízí svým klientům ke zpětnému leasingu i havarijní a zákonné pojištění. Hlavní výhodou využití tohoto nástroje je téměř okamžité získání finančních prostředků ve výši až 80 % z hodnoty prodaného movitého majetku. Délka splácení se pohybuje od 24 měsíců do 60 měsíců. Nevýhodou zpětného leasingu je vyšší konečná cena majetku, která zahrnuje další poplatky, a také skutečnost, že předmět zpětného leasingu je po celou dobu splácení ve vlastnictví leasingové společnosti. [17]

Pro představu je zde uveden příklad využití zpětného leasingu v praxi. K výpočtu byla využita leasingová kalkulačka ze zdroje [28]. Výsledek předběžné kalkulace je znázorněn v tabulce 35.

Tab. 35: Výpočet zpětného leasingu

Požizovací cena stroje bez DPH (v Kč)	950 000
Požizovací cena stroje včetně 21% DPH (v Kč)	1 149 500
Počet splátek (měsíce)	60
Měsíční splátka včetně DPH při možnosti mimořádné splátky ve výši 15 % (v Kč)	20 375
Měsíční splátka včetně DPH při možnosti mimořádné splátky ve výši 30 % (v Kč)	16 821
Poplatek při uzavření smlouvy 1,0 % z pořizovací ceny bez DPH (v Kč)	9 500
Roční pojištění 0,91 % z pořizovací ceny pro plátce DPH (v Kč)	8 645
Celková výše zpětného leasingu při možnosti mimořádné splátky 15 % (v Kč)	1 275 225
Celková výše zpětného leasingu při možnosti mimořádné splátky 30 % (v Kč)	1 061 985

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 35 jsou uvedeny základní údaje kalkulace leasingové společnosti. V případě, že by byla podniku vyplacena 80% část z hodnoty prodaného majetku, což by činilo celkem 760 000 Kč (bez DPH), mohl by tyto prostředky využít ke splacení svých závazků po splatnosti. Z výše uvedené tabulky je ovšem patrné, že tento nástroj financování podniku sice znamená rychle a snadno získané finanční prostředky, na druhou stranu by měl podnik zvážit, zda bude schopen měsíčně uvolnit větší část finančních prostředků za účelem splátek leasingové společnosti.

ZÁVĚR

Zda je riziko dobré či špatné, je předmětem mnoha diskuzí, které ve většině případů nekončí shodou protistran se stejným závěrem. Každé riziko je posuzováno subjektivním hodnocením účastníků, jejich odlišnými názory a zkušenostmi. Přesto je však dnes více než nutné potenciální rizika znát a vědět, jakým způsobem je minimalizovat.

Cílem mé bakalářské práce byla analýza a řízení finančních rizik ve vybraném podniku s následným návrhem opatření na zlepšení problematických oblastí.

Při zpracovávání teoretické části práce jsem vycházela z odborných zdrojů uvedených v seznamu použité literatury, které byly zvoleny s ohledem na předmět této práce.

V praktické části bakalářské práce byl nejprve představen analyzovaný podnik, jeho základní charakteristika, předmět činnosti a provedena SWOT analýza, jejímž prostřednictvím byl zjištěn potenciál realizace příležitostí podniku s využitím jeho silných stránek, zejména pak v případě proniknutí na zahraniční trhy, a to díky neustálé snaze o modernizaci výrobních technologií.

Další kapitola práce byla zaměřena na finanční analýzu podniku pomocí poměrových ukazatelů, včetně vyhodnocení výsledků analýzy a jejich porovnání s konkurenčními podniky v okolí, z čeho bylo zjištěno, že analyzovaný podnik dosahuje převážně průměrných a srovnatelných výsledků jako porovnávané subjekty. Finanční analýza také poukázala na fakt, že analyzovaný podnik nedosahuje přijatelných hodnot v oblastech pohotové likvidity a drží v oběžných aktivech větší část finančního majetku, než by bylo třeba. Další oblastí, která by mohla narušit finanční stabilitu podniku je míra jeho zadluženosti, jež převyšuje kritickou hodnotu. V případě přetrvávajícího zvyšování hodnot tohoto ukazatele by se podnik pro věřitele mohl stát rizikovým. Bylo konstatováno, že analyzovaný podnik podléhá v největší míře likvidnímu riziku a dále pak riziku úvěrovému a úrokovému.

Následující kapitola již byla věnována analýze finančních rizik, a bylo provedeno vyhodnocení jednotlivých finančních rizik. Analýza finančních rizik podniku prokázala, že úvěrové a likvidní riziko jsou nejvýznamnějšími riziky, s nimiž se podnik potýká.

Poslední kapitola této bakalářské práce byla věnována návrhu opatření ke zlepšení problematických oblastí. Navržená opatření byla vybrána na základě výsledků předchozích analýz a předmětu činnosti podniku. K eliminaci působení zjištěných rizik byly navrženy

nástroje řízení úvěrového rizika, konkrétně řízení pohledávek po splatnosti, kde by podniku mohla pomoci úprava platebních podmínek a zavedení smluvních pokut, dále pak skonto, které znamená poskytnutí slevy při včasné úhradě pohledávky, a nakonec nástroj faktoring, což je odkup pohledávek specializovanými faktoringovými společnostmi. K řízení závazků po splatnosti může podnik využít nástroje vzájemného započtení, tedy v případě, že je s protistranou ve vzájemném obchodním vztahu. V opačném případě by mohl zvážit využití tzv. zpětného leasingu strojů a zařízení, který znamená prodej svého majetku leasingové společnosti s jeho následným pronájmem. Návrhy na zlepšení finanční situace podniku a eliminace finančních rizik, která na podnik působí, obsahují vyhotovení kalkulací včetně předběžných nákladů na tato opatření. Analyzovaný podnik by se měl v budoucnu zaměřit zejména na řízení pohledávek a závazků po splatnosti, a návrhy opatření, které jsou v této kapitole zpracovány, začlenit do svého plánu a pokusit se je realizovat.

Závěrem si dovoluji konstatovat, že obsah bakalářské práce koresponduje s jejím zadáním a domnívám se, že cíle práce, uvedené v úvodu, byly naplněny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BLAŽKOVÁ, Martina. *Marketingové řízení a plánování pro malé a střední firmy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 278 s. ISBN 978-80-247-1535-3.
- [2] ČIŽINSKÁ, Romana a Pavel MARINIČ. *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, 204 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3158-2.
- [3] FOTR, Jiří a Jiří HNILICA. *Aplikovaná analýza rizika ve finančním managementu a investičním rozhodování*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 299 s. Expert. ISBN 978-80-247-5104-7.
- [4] JANIŠOVÁ, Dana a Mirko KŘIVÁNEK. *Velká kniha o řízení firmy: [praktické postupy pro úspěšný rozvoj]*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, 394 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-43370.
- [5] JÍLEK, Josef. *Finanční rizika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2000, 635 s. ISBN 80-716-9579-3.
- [6] JÍLEK, Josef. *Finanční trhy a investování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 648 s. ISBN 978-80-247-1653-4.
- [7] KISLINGEROVÁ, Eva. *Oceňování podniku*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2001, xvi, 367 s. ISBN 80-717-9529-1.
- [8] KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2. rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 236 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.
- [9] KONEČNÝ, Jiří. *Podniková ekonomika*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010, 134 s. ISBN 978-80-7318-771-2.
- [10] KORECKÝ, Michal a Václav TRKOVSKÝ. *Management rizik projektů: se zaměřením na projekty v průmyslových podnicích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 583 s. ISBN 978-80-247-3221-3.
- [11] MALLYA, Thaddeus. *Základy strategického řízení a rozhodování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 246 s. ISBN 978-80-247-1911-5.
- [12] NÝVLTOVÁ, Romana. *Mezinárodní kapitálové trhy: zdroj financování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 222 s. ISBN 978-80-247-1922-1.

- [13] PAVELKOVÁ, Drahomíra a Adriana KNÁPKOVÁ. *Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera: zdroj financování*. 3. vyd. Praha: Linde, 2012, 333 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-7201-872-7.
- [14] PETŘÍK, Tomáš. *Ekonomické a finanční řízení firmy: manažerské účetnictví v praxi*. 2., výrazně rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009, 735 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3024-0.
- [15] POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví: metody, ukazatele, využití v praxi*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2006, xvii, 716 s. Finance (Grada). ISBN 80-717-9462-7.
- [16] REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 760 s. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6.
- [17] REŽŇÁKOVÁ, Mária. *Řízení platební schopnosti podniku*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 191 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3441-5.
- [18] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozš. vyd. Praha: Grada, 2010, 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.
- [19] RŮČKOVÁ, Petra a Michaela ROUBÍČKOVÁ. *Finanční management: zdroj financování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 290 s. Finanční řízení (Grada). ISBN 978-80-247-4047-8.
- [20] SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích: moderní metody a trendy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 483 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4644-9.
- [21] SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011, 471 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3494-1.
- [22] TICHÝ, Milík. *Ovládání rizika: analýza a management*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006, xxvi, 396 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 80-717-9415-5.
- [23] VÁCHAL, Jan a Marek VOCHOZKA. *Podnikové řízení: zdroj financování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 685 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4642-5.
- [24] VLACHÝ, Jan. *Řízení finančních rizik*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, c2006, 256 s. ISBN 80-867-5456-1.

[25] VOCHOZKA, Marek. *Metody komplexního hodnocení podniku: metody, ukazatele, využití v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 246 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-3647-1.

[26] TICHÝ, Milík. *Ovládání rizika: analýza a management*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006, xxvi, 396 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 80-717-9415-5.

Internetové zdroje:

[27] *Kalkulačka faktoringu*. In: [online]. [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://firmy.finance.cz/uzitecne-nastroje/financni-kalkulacky/factoring/>

[28] *Kalkulace leasingu a úvěru online*. In: [online]. [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.b-leasing.cz/vypocet-leasingu-a-uveru/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1: Grafické znázornění SWOT analýzy</i>	<i>35</i>
---	-----------

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1: SWOT analýza</i>	34
<i>Tab. 2: Analýza ukazatelů likvidity</i>	37
<i>Tab. 3: Analýza ukazatelů rentability</i>	39
<i>Tab. 4: Analýza ukazatelů aktivity</i>	41
<i>Tab. 5: Analýza ukazatelů zadluženosti</i>	43
<i>Tab. 6: Srovnání výsledků finanční analýzy s konkurenčními podniky</i>	44
<i>Tab. 7: Rozsah hodnocení rizika</i>	48
<i>Tab. 8: Pohledávky po splatnosti</i>	48
<i>Tab. 9: Stupnice míry rizika pro podíl pohledávek po splatnosti na celkových pohledávkách</i>	49
<i>Tab. 10: Stupnice míry rizika pro pohledávky po splatnosti dle doby jejich splatnosti</i>	49
<i>Tab. 11: Hodnocení rizika dle struktury pohledávek po splatnosti</i>	50
<i>Tab. 12: Hodnocení rizika pohledávek po splatnosti</i>	50
<i>Tab. 13: Závazky po splatnosti</i>	51
<i>Tab. 14: Hodnocení rizika dle struktury závazků po splatnosti</i>	51
<i>Tab. 15: Stupnice míry rizika pro závazky po splatnosti dle doby jejich splatnosti</i>	52
<i>Tab. 16: Hodnocení rizika dle struktury závazků po splatnosti</i>	52
<i>Tab. 17: Hodnocení rizika závazků po splatnosti</i>	52
<i>Tab. 18: Přehled zůstatků a úrokových sazeb bankovních úvěrů</i>	53
<i>Tab. 19: Stupnice míry rizika bankovních úvěrů</i>	53
<i>Tab. 20: Hodnocení rizika bankovních úvěrů</i>	54
<i>Tab. 21: Stupnice míry rizika ukazatelů likvidity</i>	54
<i>Tab. 22: Hodnocení rizika ukazatelů likvidity</i>	54
<i>Tab. 23: Stupnice míry rizika ukazatele celkové zadluženosti</i>	55
<i>Tab. 24: Stupnice míry rizika ukazatele míry zadluženosti</i>	55
<i>Tab. 25: Hodnocení rizika ukazatelů zadluženosti</i>	56
<i>Tab. 26: Přehled analyzovaných aktiv</i>	56
<i>Tab. 27: Seznam dvojic aktivum-hrozba ovlivňujících úvěrové riziko</i>	57
<i>Tab. 28: Seznam dvojic aktivum-hrozba ovlivňujících úrokové riziko</i>	57
<i>Tab. 29: Seznam dvojic aktivum-hrozba ovlivňujících likvidní riziko</i>	58
<i>Tab. 30: Vyhodnocení úvěrového rizika</i>	58
<i>Tab. 31: Vyhodnocení úrokového rizika</i>	59

<i>Tab. 32: Vyhodnocení likvidního rizika</i>	<i>59</i>
<i>Tab. 33: Hodnoty smluvních pokut</i>	<i>61</i>
<i>Tab. 34: Výpočet faktoringu</i>	<i>62</i>
<i>Tab. 35: Výpočet zpětného leasingu</i>	<i>64</i>

SEZNAM PŘÍLOH

P1 Rozvaha 2011-2014 Aktiva

P2 Rozvaha 2011-2014 Pasiva

P3 Výkaz zisku a ztrát 2011-2014

PŘÍLOHA P I: ROZVAHA 2011 – 2014 AKTIVA

	Rozvaha v plném rozsahu - aktiva	2011	2012	2013	2014
	AKTIVA CELKEM	267420	280708	301279	297876
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek	197327	219785	237795	236788
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	212	263	175	86
B. I. 1.	Zřizovací výdaje	0	0	0	0
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	0	0	0	0
3.	Software	0	0	0	0
4.	Ocenitelná práva	212	263	175	86
5.	Goodwill	0	0	0	0
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	196305	218712	236810	235892
B. II. 1.	Pozemky	27954	35446	42443	44103
2.	Stavby	70874	115021	116879	120368
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	13661	58787	65678	64909
4.	Pěstitelské celky trvalých porostů	441	417	371	324
5.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	6324	6833	6480	6177
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	77051	2208	4959	11
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	0	0	0	0
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	810	810	810	810
B.III.1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	780	780	780	780
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0	0	0
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	30	30	30	30
4.	Půjčky a úvěry-ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	0	0	0	0
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
6.	Požizovaný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
C.	Oběžná aktiva	63740	57306	60397	57306
C. I.	Zásoby	43966	41687	39936	37391
C. I. 1.	Materiál	1858	2316	3576	3810
2.	Nedokončená výroba a polotovary	8103	7078	5552	5938
3.	Výrobky	14479	18651	18433	17766
4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	19526	13642	12375	9877

5.	Zboží	0	0	0	0
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	0	0	0	0
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	354	24	2	0
C. II. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	354	24	0	0
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a účastníky	0	0	0	0
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	0	0	2	0
6.	Dohadné účty aktivní	0	0	0	0
7.	Jiné pohledávky	0	0	0	0
8.	Odložená daňová pohledávka	0	0	0	0
C.III.	Krátkodobé pohledávky	16078	11331	13502	15393
C.III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	10192	10018	10754	12709
2.	Pohledávky ovládající a řídicí osoba	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a účastníky	0	0	0	0
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	0	0	0	0
6.	Stát - daňové pohledávky	4557	93	47	1191
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	37	159	281	177
8.	Dohadné účty aktivní	1221	990	2420	1313
9.	Jiné pohledávky	71	71	0	3
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	3342	4264	6857	4522
C.IV.1.	Peníze	334	420	422	271
2.	Účty v bankách	3008	3844	6435	4251
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	0	0	0	0
4.	Požizovaný krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0
D. I.	Časové rozlišení	6353	3617	3187	3782
D. I. 1.	Náklady příštích období	113	196	159	67
2.	Komplexní náklady příštích období	0	0	0	0
3.	Příjmy příštích období	6240	3412	3028	3715

PŘÍLOHA P II: ROZVAHA 2011 – 2014 PASIVA

Rozvaha v plném rozsahu - pasiva		2011	2012	2013	2014
	PASIVA CELKEM	267420	280708	301279	297876
A.	Vlastní kapitál	133252	139453	146550	160227
A. I.	Základní kapitál	123100	123100	122798	122787
A. I. 1.	Základní kapitál	123100	123100	123100	123100
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly	0	0	-302	-313
3.	Změny základního kapitálu	0	0	0	0
A. II.	Kapitálové fondy	0	0	0	0
A. II.1.	Emisní ážio	0	0	0	0
2.	Ostatní kapitálové fondy	0	0	0	0
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	0	0	0	0
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách	0	0	0	0
A.III.	Rezervní fond, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	9510	9540	9851	10220
A.III.1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	9510	9540	9851	10220
2.	Statutární a ostatní fondy	0	0	0	0
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let	45	612	6503	12014
A.IV.1.	Nerozdělený zisk minulých let	45	612	6503	13532
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	0	0	0	0
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	597	6201	7398	15206
B.	Cizí zdroje	134168	140833	154531	137604
B. I.	Rezervy	5556	0	0	0
B. I. 1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	5556	0	0	0
2.	Rezerva na důchody a podobné závazky	0	0	0	0
3.	Rezerva na daň z příjmů	0	0	0	0
4.	Ostatní rezervy	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobé závazky	7448	9370	11319	12796
B .II.1.	Závazky z obchodních vztahů	0	356	629	394
2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba	0	0	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	0	0	0	0
4.	Závazky ke spol., členům družstva a k účastníkům	0	0	0	0
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	0	0	0	0
6.	Vydané dluhopisy	0	0	0	0
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	0	0	0	0
8.	Dohadné účty pasivní	0	0	0	0
9.	Jiné závazky	0	0	0	0
10.	Odložený daňový závazek	7488	9014	10690	12402

B. III.	Krátkodobé závazky	31995	25103	27346	23249
B.III.1.	Závazky z obchodních vztahů	29404	19548	23364	20279
2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba	0	0	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	0	0	0	0
4.	Závazky ke spol., členům družstva a k účastníkům	0	0	0	0
5.	Závazky k zaměstnancům	1605	1402	1573	1153
6.	Závazky ze sociální zabezpečení a zdrav. pojištění	747	860	719	672
7.	Stát - daňové závazky a dotace	212	904	1208	880
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	0	0	0	0
9.	Vydané dluhopisy	0	0	0	0
10.	Dohadné účty pasivní	0	0	465	253
11.	Jiné závazky	27	2389	17	12
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	89169	106360	115866	101559
B. IV.1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	86169	106360	115866	101559
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	0	0	0	0
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	0	0	0	0
C. I.	Časové rozlišení	0	422	198	45
C. I. 1.	Výdaje příštích období	0	422	198	45
2.	Výnosy příštích období	0	0	0	0

PŘÍLOHA P II: VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT 2011 – 2014

Výkaz zisku a ztrát		2011	2012	2013	2014
I.	Tržby za prodej zboží	350	0	0	0
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	320	0	0	0
+	Obchodní marže	30	188	0	0
II.	Výkony	80099	108080	118829	112970
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	76685	104912	119211	112099
2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	209	-2734	-3008	-6378
3.	Aktivace	3205	5902	2626	7249
B.	Výkonová spotřeba	57326	71252	76758	67271
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	47322	60041	65719	54876
2.	Služby	10004	11211	11039	12395
+	Přidaná hodnota	22803	36828	42071	45699
C.	Osobní náklady	27576	29496	28905	26526
C. 1.	Mzdové náklady	20496	21407	21032	19217
2.	Odměny členům orgánu společnosti a družstva	300	383	375	324
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	6584	7082	6908	6365
4.	Sociální náklady	196	624	590	620
D.	Daně a poplatky	1970	2012	2064	1955
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	9668	13161	15865	16768
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálů	2816	4210	6588	8138
III. 1	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	2007	3689	4308	4742
2.	Tržby z prodeje materiálu	522	156	2280	3441
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	2613	3296	5824	6589
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	2091	3140	4614	3470
2.	Prodaný materiál	522	156	1210	3119
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-2993	-4788	-646	-2
IV.	Ostatní provozní výnosy	18879	17030	20304	19787
H.	Ostatní provozní náklady	4436	2392	3576	3318
V.	Převod provozních výnosů	0	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	0	0	0	0
	Provozní výsledek hospodaření	1228	2499	13375	18515
IV.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	0	0	0	3000
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0
VII. 1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0	0	0
2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	0	0	0	3000

3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0	0	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	0	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	0	0	0	0
X.	Výnosové úroky	0	0	0	0
N.	Nákladové úroky	2953	5584	5360	4445
XI.	Ostatní finanční výnosy	1761	1320	1141	711
O.	Ostatní finanční náklady	52	97	82	119
XII.	Převod finančních výnosů	0	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	0	0	0	0
	Finanční výsledek hospodaření	-1264	-4361	-4301	-853
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	-185	1566	1676	2456
Q. 1.	- splatná	0	0	0	743
2.	- odložená	-185	1566	1676	1713
	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	149	6572	7398	15206
XIII.	Mimořádné výnosy	448	287	0	0
R.	Mimořádné náklady	0	658	0	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0	0
S. 1.	- splatná	0	0	0	0
2.	- odložená	0	0	0	0
	Mimořádný výsledek hospodaření	448	-371	0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	0	0	0	0
	Výsledek hospodaření za účetní období	597	6201	7398	15206
	Výsledek hospodaření před zdaněním	412	7767	9074	17662